

Костадин Боянов

Родени от светлината

Костадин Боянов

**Родени от Светлината
copyright©2014 Костадин Боянов**

© Издател – Фондация Буквите

© Редактор – Камелия Иванова

ISBN 978-619-154-083-9

ШЕПОТЪТ НА ВРЕМЕТО

*Тези разкази пристигаха съвсем ненадейно.
Незримите им образи ме пленяваха с поезията на
своя реализъм.*

*Отделните сцени смайваха с усещането за лично
присъствие в действието.*

*Къде е било? Кога е било? Какво и защо се е случи-
ло? Тези въпроси ме вълнуваха от самото начало.*

*Възприемането на сцените и историческото им
издирване вървяха паралелно и отнеха месеци и години.*

*Пред мен се пресъздаваха истории от различни
времена и места - Египет, Мексико, България, Испа-
ния...*

*Но не велики личности, а съдбата на обикновени
хора се разкриваше пред очите ми.*

*Възможно ли е първобитният човек да е имал въз-
вишена духовност, за която да не подозираме?*

*Как е изглеждал превратът на Ехнатон през очи-
те на древния египтянин?*

*Защо един беден рицар е съхранил за себе си пла-
щеницата на Христа?*

Наистина ли се е случило всичко това?

Преценете сами.

*Слушайте как като пясъчна буря музиката на веко-
вете удря с отделните си пращинки право в сърцата.*

Шепотът на времето...

Костадин Боянов

ПРОЛОГ

...И когато блисна върху ми
ослепително бялата колона светлина,
почувствах се отвътре осветлен.
Всякоя клетка, цялото ми същество
поемаше от светостта.
И не беше нетленният огън
небесно явление,
а Дух Свети - учител и застъпник вовеки.
Той търсеше в дебрите на същината ми,
намери духовните скрижали.
От там заизлизаха образи,
изтъкани от святата светлина.
Образи на мъже и жени,
с нещо еднакво в очите.
Там имаше един едър червенокос дивак,
облечен във зверски кожи.
Кой е той?
Въпросът заглъхваше в ехото
на пещерите на времето,
докато потъвах в него...

ДЪЩЕРЯТА НА ЗОРАТА

Тази река с бързоструйни звънливи води и едри валчести камъни; тази река, неудържимо, плавно и величествено носеща искрата на моето съзнание; тя ме отвежда към бреговете на спомените. Там си и ти, Уелех, дъще на Зората. Седнала си на любимия си камък и се решиш. Костният гребен потъва в струите на косите ти, огрени от слънцето и излъчващи вълшебна гъвкава свежест. Мога да те гледам така с часове. Ти си най-скъпото и прекрасно нещо, което съществува. Не съм виждал такова дори в земите далече отвъд долината, в целия свят. Усмивката ти стопля сърцето ми. Това казвам аз, Аро, Духът на мечката, твоят баща...

* * *

Прътът, на който бяхме провесили тялото на планинския козел, тежеше на лявото ми рамо. Острата миризма на дивеча дразнеше гладните ноздри. В дясната си ръка стисках копието, с което се подпирах. Гордост от богатия улов изпълваше сърцата ни и окриляше стъпките ни - три едри животни щяха да нахранят всички от племето на Мечката. Мечтаех си за мига, в който ще прегърна дъщеря си. След смъртта на майка ѝ в една гладна зима, Уелех растеше под грижите на мен и жените от племето. Стана най-хубавото момиче, моя надежда и радост. От рогата на козела щях да ѝ направя хубав гребен с красиви шарки. Когато прехвърлихме рида, кожените шатри не ни посрещнаха с обичайната си врява. Страшна тишина звънтеше в ушите ни и ни накара да захвърлим дивеча и да се затичаме. Жени, деца и старци лежаха там, където ги беше заварило копието или боздуганът на неприятеля. Стъпките ми за-

Костадин Боянов

дъхано ме отведоха към нашата шатра, но дъщеря ми я нямаше. Когато излязох изпод чергилото, бавно се обърнах. Погледът ми се плъзна към камъка, на който тя обикновено седеше. Там имаше кръв. Ръцете ми докоснаха родната кръв и затрепериха. Там – в тръстиките лежеше Уелех, моето слънце. Очите ѝ ме гледаха. В гърдите ѝ беше забит нож, украсен с рогова дръжка от племето на остророзите. Паднах на колене в тинестата вода и закрепях, издигнал ръце към боговете. Уелех, сърце мое, отишло си завинаги...

* * *

Вечерта оцелелите слязоха от пещерите, където се бяха скрили и ни помогнаха да приготвим погребалния обряд. Облечени в празничните си дрехи, убитите бяха положени около огъня, за да се простим с тях. Там беше и ти, дъще моя, с дълги плитки, обрамчили лунното ти лице. Наведох се и закичих косите ти с лилави пролетни цветя и мъка сграбчи грубото ми сърце. Една старица ми подаваше ножа, прекъснал живота ти. Тя ми говореше нещо, но не я разбирах. Шаманът напяваше и хвърляше ароматни билки в огъня. Зазоряваше се.

— Изпратете рожбите на нашето племе! Ето, духовете им отлитат и се сливат със сърцето на светлината!

В този миг червените лъчи на изгрева избликнаха зад хребета и ни удариха право в очите и сърцата. Силен вик се изтръгна от нас - мъка, гняв, болка, отмъщение... После тръгнахме към пещерите - последният дом за мъртвите...

* * *

Странно лека беше, дъще моя, когато те носех към пещерите. Може би беше прав шаманът, че вече пътуваш към светлината. Може би не. Ти си най-скъпото

Родени от светлината

нещо, което имам и не мога да повярвам, че си заминала. Избрах най-сухата и висока ниша, за да не те безпокоят зверовете.

Могъщ рев и тежки стъпки прекъснаха мислите ми.

— Мечката! Духът на мечката! - изфъфли шаманът.
- Бягайте!

Всички се втурнаха навън, ужасени от рева на страшилището. Аз ще остана с теб, Уелех. Няма да те дам дори на Духа на мечката.

* * *

Ревът на мечката накара вътрешностите ми да потреперят. Факелът, забит в скалата, хвърляше призрачни сенки. Усещаше се миризмата на звяра и тежкото му дишане.

— Излез! Ако си звяр - с копие, ако си Дух - с дух ще те преборя! - извиках към тъмния силует пред мен.

Огромната мечка се изправи на задните си лапи и нападна. Видът ѝ беше не по-малко страховит от рева ѝ. Замахнах с всички сили и съзнанието, че ако пропусна, с мен е свършено. Копието се заби в освирепялото животно, спирайки устрема му. Мечката се опитваше да ме достигне с предните си лапи, но подпрян на забитото в нея оръжие, не ѝ позволявах. Тежкото чудовище натискаше върху ми и трябваше да се подпра на скалата. Мишците и ясеновият прът нямаше да издържат дълго. Внезапно копието се счупи и мечката политна към мен. Не помня как съм напипал ножа с костена дръжка и съм го забил в сърцето ѝ. Убих я. Убих я с ножа на врага. Това бе добра поличба...

* * *

Слязох в селото, носейки на гърба си мечката кожа. Всички наизскачаха от шатрите, невярвайки на очите

Костадин Боянов

си. Шаманът ме посрещна пред множеството, коленичи и ми подаде жезъла на загиналия вожд.

— Ти си Аро, Духът на мечката. Води ни!

Така поведох войните от нашето племе да отмъстим на остророзите...

* * *

Битката беше в разгара си. Изненадани от атаката призори, остророзите бягаха панически, оставяйки всичкото си имущество. Войните ни надаваха победоносни възгласи. Нахълтах в крайната шатра, разположена до гората с насочено копие. Но не пригответен в засада враг, а младо момиче лежеше там и трепереше. Смолисточерните ѝ коси не бяха като твоите, дъще моя, но твоят гробен лежеше в скута ѝ.

Гняв изпълни душата ми, грабнах гробена и разтресох за дрехата ужасеното момиче.

— От... откъде имаш този гробен?

— Та... татко ми го донесе - отвърна тя с тракаци от страх зъби.

Червена пелена замрежи очите ми, блъснах девойката на пода и опрях копието си в ямката на гърлото ѝ за последен удар.

И тогава нещо се преобърна. Не онова момиче лежеше там, а ти, Улех, слънце мое. Невидимата ти длан леко отклони копието и то падна от ръката ми. И тогава разбрах, че не бива да отмъщавам.

Сграбчих момичето, изведох го навън и го блъснах в шубраците.

— Отивай си! И вземи този нож! Дай го на баща си!

Тя ме гледаше изумена и пристъпяше заднешком. Мислеше си, че ще я убия в последния момент. Сетне се обърна и затича с всички сили...

Родени от светлината

* * *

Върнахме се в родните шатри, натоварени с плячка. И всички - радостни, само на мен все онова момиче пред очите ми. Правилно ли постъпих? Защо не поиска отплата за кръвта си, дъще моя?

Събрахме се вечерта на тържествен пир около племенното огнище. Войните се хвалеха с храбростта си, шаманът говореше за нова битка, до крак да унищожим вонящите остроози.

— Не! - намесих се аз. - Тяхната кръв ще зове за нова мъст. Нашата кръв ще зове за нова мъст. И така без край.

— Ти ли казваш това? Не мога да те позная... - учуди се шаманът.

— Няма да се бия! - отвърнах упорито аз.

— Тогава... - повиши тон магьосникът, - ти не си вече Аро, Духът на мечката. Дай ми жезъла!

Той счупи украсената тояга и я хвърли в огъня.

— От сега нататък не си наш вожд. Дори едно сукалче е по-годно от тебе...

* * *

Седя на любимия ти камък и дялкам изображение на мечка на гребена ти, мило мое момиче. И ето ти го пак шаманът, потупва ме по рамото и гледа какво правя.

— Е, как си? Готов ли си за битката?

Поклатих глава. Все едно - няма да ме разбере.

— Обладан си от лош дух, момче! Ела да те пречистят в шатрата ми!

— Не си прав! - отвърнах и го погледнах в очите. - Не отивайте!

Той сви рамене и си тръгна...

* * *

Заминаха войните сутринта, а мен все ме гложди, че не ме послушаха. Някакво смътно предчувствие за беда ми шепнеше реката.

Нападателите връхлетяха с бойни викове и нашарени муцуни, а аз точно на вожда им да попадна. Раната, която ми нанесе на дясното рамо, много ме ядоса. Хвърлих безполезната си тояга, с голи ръце издърпах копието му и го строших.

Чудна работа, дъще моя. Същият нож, прекъснал живота ти, отнася и моя. Гледам го - вождът държи твоя гребен. Защо дава сигнал да се спре битката? Защо те кат сълзи от очите му? Остророг - а има сърце...

* * *

Тази магична река с бързоструйни звънливи води и едри валчести камъни. Тя ме отвежда към теб, дъще моя. Ти стоиш в сърцето на светлината на любимия си камък и се решиш. Най-вълшебното нещо, което ми се е случвало, е обичта ми към теб, Уелех, дъще на Зората...

Незаличените стъпки:

През късния палеолит са били обитавани много пещери в Старопланинската област и в Северна България; следи от живота на кроманьонците са открити и на други места, както в планинските райони, така и край реките и по черноморския бряг.

Те са се обличали с дрехи от кожа и са носели накити от животински зъби. От камък, кост, рог и дърво изработвали разнообразни сечива и оръжия – ножове, копия, брадви, игли за шиене и др.

Родени от светлината

Една от люлките на европейската цивилизация е планината Родопи. Първите следи от човешко присъствие в нея са открити край с. Борино.

През есента и зимата енеолитните хора са живеели в пещерите от района. За това свидетелствуват откритите огнища, датиращи от 4 000 - 3000 г. пр. Хр в Ягодинската пещера и идолната пластика, свързана с култа към жената-майка и култа към Слънцето в Харамийската дупка.

РАХНАВ

Посвещава се на майка ми

Помня...

Помня дървените пръчки на цедилката, с която ме е носила майка ми.

Помня младото ѝ лице, лъчезарно и в косата с нещо бяло и пухкаво, което обичах да гледам.

Помня люлчината ѝ песен - топла и завладяваща, изпълваща ме с нежност и доброта. Тази песен ме окриляше през всичките тези години, тя беше същността на великата майчина любов.

Помня как пустинният вятър изсушаваше сълзите ми, когато седемгодишен ме заведоха в светилището на Тот в Ел Карнак. Така започна дългият ми път към просветлението.

Храмът беше един зелен рай, с множество колони и градини. Учениците там се разхождаха, разговаряха, учеха, спореха. Имаше течащи водоскоци и дори малко езеро, в което можеше да се плува.

Там се обучаваха бъдещи писари, сметководители, архитекти, писатели, музиканти, лечители, жреци. След първите години на общо обучение, всеки получаваше определен цвят роба, с която се определяше каква професия е избрал. Архитектите имаха червени роби, лечителите - зелени, хората на изкуството - сини, жреците - лилави.

Спокойният живот в Ел Карнак не беше затвор за учениците. Всяка неделя те можеха да излизат извън светата обител и да се забавляват. В храма също така имаше вечерни представления, състезания, диспути.

Костадин Боянов

Върховният жрец на Тот се ползуваше с авторитет, но не и със страхопочитание. Той държеше да бъде в близки отношения с учениците. Често им помагаше с мъдър съвет. Всички го обичаха. Аз също, но не разбрах защо е толкова взискателен към мен.

Никой не усети как времената са се променили. Спокойствието беше изтекло до последното зрънце на пясъчния часовник. Друг фараон бе застанал на трона на боговете - Ехнатон. Той искаше да унищожи старата вяра, да разруши или заграби събраното с толкова труд знание.

В онзи ден, когато научихме новината, храмът приличаше на разрит мравуняк. Учениците се разхождаха на групи и на висок глас обсъждаха настъпилите събития. Говореше се, че фараонът е изпратил войска, за да покори пазителите на знанието.

Тогава бяхме повикани от върховния жрец. С обръсната глава и лилава мантия, този път той изглеждаше достолепен както никога досега. Заедно с още няколко ученици, ние получихме задача да пренесем папирусите в пещерите, преди да са пристигнали вражеските войски. Тайнството трябваше да бъде съхранено. Тръгнахме в хладната нощ, изпълнени с тревога и лоши предчувствия...

Да се знае и да се помни от поколенията! Загиналите в защита на храма и светлото знание бяха около 200. Те решиха да не се крият, а да застанат с голи ръце срещу кървавия тиранин.

Когато се върнахме на следния ден, ние видяхме жестоката драма и успяхме да съберем историята от малцината оцелели...

"Войските на фараона, въоръжени с лъкове, копия и прашки, бяха пристигнали, предвождани от върховния жрец на Атон - новият лъжебог. Предводителят

Родени от светлината

имаше черни дрехи и обръч с черен камък на главата, но най-черна беше душата му.

Учителят го посрещна пред строените редици на своите ученици. Известно време двамата се гледаха, без да промълвят дума, сякаш се премерваха взаимно.

— В изпълнение волята на слънцеликия Ехнатон, заповядвам ви да се предадете и почитате Атон, както и доброволно да дарите папирусите на новите храмове - гръмовно и високомерно заговори магьосникът.

Настъпи тишина, в която можеше да се чуе как капе водата, напояваща градините.

— Никога! - гордо извика Учителят. - Никога няма да предадем светлото знание на самозванеца!

Черният жрец гледаше със змийския си поглед, сякаш искаше да ухапе своя противник. В този момент Учителят изглеждаше по-голям от него, твърд като скала.

— Хвърлете ги на крокодилите! - заповяда черният носител на смърт и всички бяхме натикани в ямата.

Уроците си бяха казали думата. Ние обградихме като жива стена любимия си Учител. Ръцете ни създадоха невидим енергиен щит, през който не можеше да проникне никаква жива твар. Крокодилите напразно щракаха с челюсти, те не можеха да достигнат до нас.

Жрецът на Атон гледаше от високото, заедно с войската. Като разбра, че така няма нищо да ни стори, той заповяда да стрелят. Дъжд от стрели и копия се изсипа върху нас. Никой не знаеше как е разбрал, че енергийната преграда пропуска оръжията.

Един след друг учениците падаха и с телата си спираха стрелите, за да защитят Учителя. Те падаха без вик и тази тишина изглеждаше величава и страшна. Накрая остана една кървава купчина, на която се нахвърлиха крокодилите..."

Когато пристигнахме в разрушения храм, войска-

Костадин Боянов

та си беше отишла. Разгонихме крокодилите и един по един вадохме труповете и търсехме оцелели. Само трима бяха останали живи, кой без крак, кой без ръка и от тях научихме тази история, преди да издъхнат. Накрая стигнахме до Учителя. Липсваше левия му крак. Когато го докоснах, той простена и отвори очи.

— Синко - прошепна той. - Вземи уджата от врата ми. И ми прости...

Учителят не довърши и замина с лодката при Ра. Внезапно прояснение блесна в ума ми. Сега разбрах защо е бил толкова суров към мен и не ми е казал. Това беше баща ми. Сълзи се стичаха по бузите ми, когато взех триъгълния медальон с окото на Ра по средата. Той ми беше предал върховното жречество. За това ме беше готвил толкова години мен - Рахнав, дар на Ра...

Да се знае и да се помни от поколенията! Тези обикновени писатели, архитекти, лечители, писари, жреци единствено дръзнаха да се опълчат срещу тиранина и не предадоха светлото езотерично знание! Тези мъченици за вярата предпочетоха смъртта, вместо да дадат езотеричните сили на кръвопиеца! Със своята саможертва те не останаха в историята. Никога повече Египет не достигна своя златен век, защото уби най-образованите си синове. Отдавна пясъците са затрупали светите им кости. За това, о, минало славно, вечен им поклон!

Не е важно, че първата вълна на бунта не успя. Никога няма да забравя как майка ми, слугиня на Нефертити, падна на колене и с риск за живота си измоли живот за мене от жестокия осквернител на храмове.

Не е важно, че работих в една каменоломна, докато се възцари Тутанкамон. Майчината песен ме крепеше и надеждата, че ще я видя отново.

Не е важно, че успях да събера ученици и да се

Родени от светлината

опитам да възродя оцелялото знание. Майка ми бе загинала в междуособиците, но остана светлият спомен за нея.

Никога не го забравих през изтеклите години.

Важен е споменът за саможертвата на учениците и моята майка. Важна е люлчината песен, която победи черния звяр и досега вятърът я носи над дюните.

За това, о, Ра, запечатай в душата ми тези скъпи спомени, преди да изгориш в пламъците си останалото от Рахнав, преди твоето съдбовно око в триъгълника от светлина да ме приеме...

По съдбовните стъпки:

Карнак се простира се върху площ от 840 декара по бреговете на река Нил, на около 2,5 км. северно от Луксор и на близо 500 км. от столицата Кайро. Храмовият комплекс е най-голямото древно религиозно място на нашата планета.

Преди повече от 2000 години района около Карнак е носил името Ипет-Исут (Ipet-isut), което в превод означава „най-святото място“.

Най-величествената, а може би и най-значимата част от него, е Хипостилната зала с площ от 5000 кв.м., съставена от 134 колони, подредени в 16 реда, като 122 от тях са високи 10 метра, а останалите 12 - 21 метра, с диаметър над три метра. В допълнение към храма на Амон има и обширно свещено езеро.

НЕНАЗОВАНИТЕ

Тази пътека, игриво криволичеща в спомените между скали и дървета, тя винаги води до дома.

Там е моята скъпа Мела, с копринени коси и меден глас, каквото ѝ е името. Тя ми маха за сбогом.

Там е и милото ми момче Хелиос, който спи, прегърнал дървеното конче, издялано от мен. Слънчевите му коси и усмивка в съня му ме накараха да не го будя. Целунах го по челото и още пазя аромата на детството.

Тази пътека минава през малко мостче. По-нататък е дъбът, където с Мела за първи път се целунахме. Колко ли мостове трябва да прекосявам в душата си, докато се завърна?

На селската агора вече се бяха събрали всички локрийци от околността, годни за работа мъже. Здрависах се с моя приятел Метос - едър и гръмогласен, ще ми счупи ръката.

— Агатон, стари друже! Разбра ли защо ни викат?

— Аз разбрах! - рече дребничкият и хитроумен Цезиус, водещ старото си магаре. - Ще ходим на бани...

Смехът ни бе прекъснат от стотника.

— Ще укрепваме Фокиевата стена. Персите идат.

Изтръпнах. Бяха ли в безопасност Мела и скъпото ми момче?

Побързахме да се построим.

Метос се забави, давайки последни наставления на дъщеря си - мома за женене.

Тъй потеглихме към Горещите врати, но не за бани. Друга баня предстоеше, но кой да знай...

Най-сетне, след дълъг преход, стигнахме до морето. Фокиевата стена на места се издигаше внушително над човешки бой. Множество от хора пъплеше по нея, повдигайки и намествайки дяланите камъни.

В тази тежка и монотонна работа се включихме и ние - аз, Метос и Цезеус - трима приятели от детинство. Спряхме за малко по обяд, колкото да преглътнем хляба с изворна вода.

— Гореща е! - недоволстваше Метос. - Ех, къде е сега винцето от избата ми! - и бършеше капките пот от челото си.

От юг неперкъснато пристигаха войски. Този път бяха от град Тебес, известен с почитта си към Ерос.

— Ха, почитат любовта, пък тръгнали на война - присмехулно рече Цезиус.

Дочул тези думи, един от тебанците изскочи от строя, извади нож и сграбчи подигравчията за гърлото.

— Спрете! - разтърва ги нашият стотник. - Дано ножа ти е тъй остър към персите, както и езика ти! - сгълча той нашия побратим.

На третия ден пристигнаха спартанците, предвождани от техния цар Леонидас. Макар и само 3 стотици, те изглежда внушително с бронзовите си доспехи и красиви шлемове, които грееха като златни. Сякаш олимпийските герои бяха слезли от небесата, за да спечелят неравната битка.

Стената не беше готова - достатъчно широка за кохортите, но не и висока. Но друга стена - от живи хора и тяхната воля за победа се издигаше пред очите ми.

Далеч, отвъд залива, се чуваше писклива музика и чужда реч. По пладне можеха да се видят пъстрите об-

Родени от светлината

лекла на пришълците - докъдето погледът стига - цяло море...

Сърцето и на най-дръзкия боец трепваше пред безкрайните талази на врага.

Чак на четвъртия ден пристигна пратеник на персите.

— Предайте се! Слънцеликият Божествен цар Ксеркс, владетел на цялата земя на Изток, ви повелява да предадете оръжията си!

— Елате си ги вземете! - извикаха спартанците.

— Безумци! Стрелите и копията ни са толкова много, че ще затъмнят слънцето!

— По-добре! Ще се бием на сянка! - беше подигравателният отговор, придружен от смеха на лакедемонците.

От хълма в настъпилата тишина можеше да се чуе дрънченето на оръжията на построените фаланги. Неудобното копие трепереше в ръката ми. Метос извади стария си меч – наследство от дядо му.

— Какво, ти с тази антика ли ще се биеш? - облещи очи един тебанец.

— А ти знаеш ли колко персийски кратуни е счупила тази антика в ръката на дядо ми на Маратон? – горделиво отвърна Метос. - Искаш ли да опиташ?

Цезиус натимари магаренцето си и извади от дисагите любимия си лък.

— Сега да видим дали кожата им са по-дебели от глиганските! - пошегува се той и наплюнчи перата на първата стрела за късмет.

Под звуците на зурни и тъпани, войската на персите нахлу без ред в тясната клисура. Устремът им беше спрял от гората копия на фалангите.

Костадин Боянов

Три пъти мидяните атакуваха и три пъти се разбиваха като песъчинки в стената, лесна плячка със своите дървени щитове, къси мечове и без никакви доспехи.

Не се усетихме кога сме се спуснали от хълма, въпреки крещенето на стотника. Метос въртеше огромния си меч и сечеше персите като тръстики...

Когато слънцето залязваше, битката бе приключила. Мнозина от нас се премениха с чуждоземни оръжия и чудновати неща. Метос се опитваше да си сложи на главата красив червен шлем, обаче не му ставаше.

— Тези мидяни нямат мозък! Вижте - и главите им малки! - ругаеше той, сподирян от смеха на другарите ни.

Лагерните огънове заблещукаха в нощта като светулки. А в душите ни светеха светулките на надеждата...

Сините дебри на съня ме отведоха пак по козята пътека към дома. Спомних си как една дъждовна вечер намерих край реката тяло, обгърнато в подгизнало наметало. Когато го разгърнах, видях лицето на младо момиче, което изстена. Не помня как я пренесох до колибата. Мокрите ѝ чуждоземски дрехи съвсем не бяха подходящи за това време.

Два дни тя се бореше с треската, като насила отпиваше от чая и супата.

Загледах се в лицето на пришълката. Никой нямаше такива златни коси по тия места.

Нейната хубост неусетно грабна сърцето ми.

Когато се съвзе, тя не облече обратно старите си дрехи, нито сложи златната гривна на ръката си. Миналото ѝ остана заключено в малкото съндъче.

Тя се усмихваше и поде къщната работа, все едно че отдавна ми е съпруга.

На следващата седмица се оженихме.

Сутринта на втория ден червеното слънце озаряваше лицата ни, напрегнати в очакване на битката. С удоволствие държах в ръка новия си персийски лък, опитвайки гъвкавата му сила.

Този път персите пристъпваха в стройни редици от високи, добре въоръжени и калени в битките мъже. Воалите на шлемовете им ги караха да приличат на призраци.

— Безсмъртните! - промълви Цезиус с преbledняло лице.

— Не бойте се! Мислете, че са... вълци! - изрева гръмогласно Метос.

Точно така - вълци, стръвно нападащи родния ни край, стадата ни, къщите ни.

Те не даваха и не искаха пощада - диви зверове с нечовешка жестокост и хитър ум.

Това бяха безсмъртните...

След женитбата ми приятелите бяха чести и желани гости в малката колибка, приветливо посрещани от Мела.

— Как е медената доброта?¹ - шегуваше се Метос, пристъпвайки прага и носейки уловен дивеч.

Вече се смрачаваше, а от добродушния великан ни следя.

Грабнах лъка и тоягата и заслизах в дълбокия сняг към селото. Някъде вдясно се чу вой на вълци и вик за помощ. Задъхан съгледах Метос, заобиколен от глутница. Кракът му се беше уловил в един капан. Той размахваше тоягата си, но вълците търпеливо отстъпваха,

¹ *Агатон – доброта и Мела - медена*

Костадин Боянов

очаквайки да се измори.

Извиках, за да ги изплаша и първите ми стрели улучиха два звяра. Докато останалите отстъпваха, измъкнах крака на Метос от капана. Погледнах - раната беше дълбока.

— Можеш ли да ходиш? - попитах ненужно аз.

Той се опита да стане, но безсилно се отпусна на здравия крак.

Вълците затегнаха обръча отново. Решен да ги посрещна, изръмжах и завъртях тоягата.

Главатарят на глутницата нападна, захапвайки оръжието. Погледнах в очите му - толкова кръвожадност, която може да те разтърси... Опитах се да го повдигна, но беше много тежък и не пускаше захапката.

В този момент едно копие изфуча и го прикова към земята. Вълците избягаха, видели смъртта на водача си.

Цезиус, предупреден от Мела, бе пристигнал навреме.

— Да се махаме оттук! - рече той и натоварихме Метос на вярното му магаренце.

Когато пристигнахме в колибата, Мела не ни посрещна на прага. Тя лежеше в постелята си, прегърнала някакъв вързоп. Объркан коленичих и я прегърнах.

— Какво се е случило? Добре ли си?

Тя ми подаде бялата дреха, в която мърдаше нещо живо.

— Това е... нашият... син.

Тъй се роди Хелиос - с кожа бяла като сняг и коси златни като на майка си.

Безсмъртните настъпваха. Опънах лъка и затаих дъх. Стрелата трябваше да влезе през наличника на шлема. Тя изсвистя и се заби в лявото око на нищо неподозиращия персиец. Учуден, огромният войн се спря, коленичи и падна възнак.

— Вижте! Съвсем не са безсмъртни! - окуражих другите стрелци.

Лакедемонците очакваха противника с ледено спокойствие, образувайки стена от огромните си щитове и дълги копия.

Като два огромни камъка се сблъскаха персите и спартанците и захвърчаха искри. Чуваха се стонове на стъпканите от двете страни. След няколко неуспешни атаки боят стана ръкопашен. Няколко от спартанците паднаха.

— Не! Не мога да гледам! - извика Метос и се завтече да запуши дупката в защитата.

Той развъртя огромния си меч под учудените погледи на спартанци и врагове. Не след дълго като Арес се биеше рамо до рамо с другите защитници и поредната вълна беше отблъсната. Настъпи затишие.

Лакедемонците приветстваха юначния великан с одобрителни възгласи и го тупаха по раменете.

— От тези поздрави ще му излязат повече синини, отколкото в битката. - пошегува се Цезиус.

Храбрият ни другар пристигна на хълмчето, придружен от един знатен спартанец и неговия оръженосец.

— Вземи! - рече благородникът на Метос. - Ти се би като истински спартанец. Благодаря ти, че ми спаси живота.

Костадин Боянов

Развълнуваният ни приятел получи от оръжено-сеца бронзови доспехи, шлем, щит, дълго копие и къс меч-копис.

Метос бързо се премени с подаръците и благодари сърдечно.

— Хе! Наистина заприлича на спартанец! - подкачи го Цезиус.

Случайно или не, погледът ми се спря на златната гривна с орнаменти, която спартанецът носеше на лявата си ръка. Същата гривна като на Мела, същия знак. Възможно ли е жена ми да е била богата лакедемонка и тогава защо ще бяга?

Машинално съм задържал знатния ни гост за ръката.

— Какво има? Гривната ли искаш? Не може, тя е знакът на моя род! - рече той и се отдръпна.

В затишието на обяд установихме, че запасите ни от стрели са на привършване.

Без да продума, Цезиус хвана за повода своето магаре и го подкара към купищата от тела пред Фокиевата стена.

— Цезиус! Върни се! - напразно му махах аз.

Той береше вражеските стрели, все едно, че е отишъл за гъби, връзваше ги на снопове и ги товареше на магарето. След малко се появи доволен при нас.

— На! - рече приятелят ми ухилен. - С персийските стрели по персийските кратуни.

Стрелците го поздравиха и даже му дадоха няколко глътки вино след втория магарешки курс.

— Виждаш ли? И магаренцето се оказа полезно - похвали Цезиус неразделния си спътник. - Не напразно се казва Император.

Родени от светлината

На третия път обаче персите го забелязаха. Първите стрели не го улучиха. Следващият рояк го застигна. Раненото животно изрева, изправи се на задните си копита и падна до своя стопанин.

— Не-е-е! - извиках аз и с Метос се затичахме надолу по хълма.

Цезиус лежеше в локва от кръв, прободен от няколко стрели, облегал глава на муцуната на своето магаре. Той отвори очи, след като Метос го разтърси. Усмихна се и погледна гаснещите очи на любимия си спътник.

— Виждате ли? Истински Император!

Последният му дъх го отнесе в царството на сенките.

Тъй си отиде Цезиус - с шега и усмивка, както бе живял - тъй и загина.

Спокойно пътуване към палатите на Талия², скъпи приятелю!

Следобедната битка беше в разгара си. От хълма не можех да различа Метос, облечен в спартанските доспехи. Бедният Цезиус! Персийските стрели, които донесе, ни вършеха добра работа.

Този път Ксеркс беше запазил остатъците от безсмъртните, изпращайки по-слаба, но по-многобройна армия. Но и тя беше отбивана от страховитите войни на Спарта.

По залез слънце персите отстъпиха. Лакедемонците отпуснаха щитовете си, като се погрижиха един друг за раните си.

2 Талия - муза на комедията

Вечерните сенки хвърляха умора на живите и покой на мъртвите, когато пристигна пратеник.

— Предателство! Персите са намерили обиколната пътека през хълмовете! - извика той и се строполи, задъхан от тичането.

От палатката на пълководците се чуваха разгорещени гласове - за или против продължаването на битката.

По даден сигнал фалангите на гръцката армия се приговиха за отстъпление. Същото сториха мнозина теспийци, беотийци и тебанци.

— Какво, отстъпваме ли? - попита Метос. Объркване се изписа на лицето му.

— Трябва да се върна за дъщеря ми - промълви той, като въздъхна тежко. — Е, добре! Грижи се за Мела и малкия ми син! - отвърнах аз и му стиснах ръката.

— Какво? Ти оставаш ли? - изръмжа учудено той.

— Да, оставам...

Той се затича след последните кохорти, като от време на време поглеждаше назад.

Утрото ни завари отново на малкия хълм, обкръжен от неприятеля.

Малката ни група стрелци се подготвяше за последния бой. Без да искам се оказах близо до същия спартанец, който подари доспехите на Метос.

— Защо не си тръгваш? - чудеше се той. - Ти не си спартанец.

Неочаквано една тежка длан се стовари на рамото ми. Обърнах се - беше Метос.

— Няма къде да отстъпваме - отговори той вместо

Родени от светлината

мен. - Тук са нашите села, тук са децата ни и дедите ни.
Няма да се посрамим, няма да ги предадем.

О, Богове от светлия Олимп,
съхранете тялото и духа ми в битката!

Дайте ми щита на Атина срещу остриетата на не-
приятеля!

Влейте ми храбростта на лъва, бързината на ястреб
и хитростта на лисица!

Изковете от душата ми меч, що не се огъва и чупи
от яростта на врага!

И ако вляза в Царството на сенките, нека да е с мо-
нетата на победителя!

Нека кръвта ми да запази чиста и неосквернена от
врага родната земя!

Нека дърветата и скалите запомнят свещената
клетва да не отстъпя ни крачка!

И ако е славна смъртта ми, нека духът ми намери
покой в палатите на героите.

Това казах аз, Агатон, при Термопилите.

Тази пътека, игриво криволичеща в спомените
между скали и дървета, тя винаги ме отвежда към дома.

Там си и ти, скъпа моя Мела и с топлия си глас пееш
приспивна песен на малкия Хелиос. Песента се носи
над ридовете и дървесата - вечна като тази земя, прие-
ла душите и съдбите ни.

И всичко е озарено от една златна светлина - тол-
кова ярко и толкова любимо до болка.

Не мога да ви прегърна, защото съм сянка, но сър-

Костадин Боянов

цето ми винаги ще ви обича, дори отвъд светлината, която ме вика...

Изписани на стената на подвига:

Опунтските локридци били местни жители, обитаващи района около Термопилите. Според Херодот те участвували в битката с всички мъже, които имали. Според Диодор Сицилийски те били около 1000 души.

Някои останали да се сражават до сетния си дъх, до сетната битка.

Имената им не са записани на стената на героите, защото били селяни.

ВЕХОЙНЪЯ

От пирамидата на Слънцето можеше да се види целият град. Тикал - някога гордата столица на маите беше в руини. Джунглата милостиво закриваше със зеленина тежките рани на спомените. Някога 200 000 град сега спеше в прегръдките на времето.

Вехойнъя се изкачи по стръмните стъпала на върха на храма. Тя седна и започна да медитира, отправяйки молитва към боговете. Така я беше учила прабаба ѝ - последната жрица на този храм.

След междусобиците през 850г. градът бе напуснат от оцелелите и малкото бежанци се бяха установили наоколо. Устните предания мълвяха за великия град, но хората го смятаха за прокълнат, свързан с погрома, мъката и нищетата.

А внуците слушаха историите като приказки от далечни времена. Малцина бяха тези, които можеха да разчетат древните писмена по легендарните руини.

От малка Вехойнъя си беше особена. Децата я наобикаляха в кръг и ѝ пееха следната песничка: "Вехойнъя, Вехойнъя сарамио олмире. Сал брумз-а лей чий-вехо сал брумз-а лей тий-вехо. Вехойнъя, Вехойнъя, сарамио томире. Вехойнъя, Вехойнъя сарамио олмире, чи прак-п-та лей..." Тя не се обиждаше, даже се гордееше, че пеят за нея - Вехойнъя-тръстиката.

Беше преди 20 слънца, а ѝ се струваше толкова отдавна. Сякаш преди векове тя бе дошла с баба си на тази пирамида и бе посветена в тайните на звездите и енергията. Задачата ѝ беше да следи небето - ако Зорницата се появеше в лъчите на изгрева, това е белег за война.

Родени от светлината

Сега войната беше пристигнала. Като буреносен облак тя бе нахлула в земите на маите под формата на странни бели мъже с гръмотевични оръжия. Вихойнъя си спомни деня, в който изпрати своя любим Тихуалпа на битката с нашествениците. На прощаване тя окачи на врата му копие от своя медальон, за да усеща винаги какво му се случва.

Вече в напреднала бременност, за нея бе трудно да изкачва високите стъпала на храма, да вперва поглед на изток и да усеща, че с годеника ѝ всичко е наред. Но друг начин нямаше. Вихойнъя с тревога следеше шума на битките, пушеците и кръжащите лешояди.

Тя усети засилващите се родилни болки и се опита да ги спре, дишайки дълбоко. Внезапно усети пробождане и сля вика си с него. Сетивата ѝ разкриха как бял мъж с брада е забил острие в Тихуалпа и държи в ръка медальона ѝ. Годеникът ѝ умираше. Друго пробождане - в утробата ѝ я върна назад при тялото ѝ на пирамидата - нещо се беше скъсало в нея.

Вехойнъя заплака и сълзите ѝ капеха, заедно с изтичащата от нея кръв. Така ли без следа щеше да загине цял един народ? Виждаше приближаващата войска. Тя можеше да повика гръмотевичните и да ги изпепели. Тя можеше да запраща топки блестяща енергия, по-силна от техните оръжия. Да отмъсти! Бременната събра последни сили и издигна ръце, за да призове ветровете.

Но отговорът на боговете беше неочакван. Тя се понесе към червения изгрев, заедно с кръвта си и последното нещо, което разбра, преди да го достигне беше: Не оръжията щяха да победят нашественика. Родната земя щеше да бъде оръжието. Белите щяха да дишат родния въздух, да пият от изворите, да обработват земята, да се раждат и да умират. Те щяха да бъдат погълнати от тази магична същност и от нашественици

Костадин Боянов

да станат част от нея...

Тържествуващите от победата конквистадори навлязоха в античния град, без да знаят, че той отдавна е бил разрушен и оплячкосан. Един войник с алебарда и шлем съгледа на върха на пирамидата едно безжизнено тяло и се изкачи, за да види какво е. Очите му срещнаха питащите очи на мъртвата жрица. Той видя кръвта и си помисли, че може би се е самоубила. Но изведнъж нещо между краката ѝ проплака.

— Има ли нещо там, Хуан? - подвикна отдолу капитанът.

— Нищо, Ваше благородие... Само...

Войникът подхвана малкото телце и го загърна с парче от туниката на починалата. Бебето се усмихваше. Когато слезе долу, всички го наобиколиха. Всеки искаше да види малкото диваче. Капитанът извади камата си, за да го промуши. Но женски вик спря ръката му. Изабела, жената на ковача, сграбчи детето в прегръдките си и тръсна гневно русите си коси.

— Не! Не го давам!

— Какво правиш, неразумна жено?! - изкряска капитанът.

Падрето на колонистите, облечен в тъмнокафяво расо, зашушука нещо на ухото на разгневения военачалник. Всеизвестно беше, че жената на ковача е бездетна.

Най-накрая капитанът кимна в знак на съгласие и падрето се упъти към отбранително стоящата русокоса фурия.

— Приемаш ли това дете за свое като дар на Христа и в Христово име кръстено?

Изабела кимна и коленичи, докато отецът правеше кръстния знак над новороденото. Сетне се изправи и подаде детето на своя мъж. Ковачът изтри неочаквани-

Родени от светлината

те сълзи с грубите си пръсти и пое бебето, като че ли е от стъкло.

Внезапно ветровете утихнаха и слънчев лъч засия на челото на детето. Майка му го беше целунала за сбогом...

Гласовете на боговете:

Тикал (Tikal или Tik'al) е една от най-големите археологически находки на руини на град от времето на разцвета на цивилизацията на майте. Намира се в северна Гватемала и е включен в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО. Макар че са намерени постройки, датирани още от 4-ти век пр.н.е., истински разцвет Тикал постига в периода 200 г. до 900 г. Населението по това време е между 100 000 и 200 000 жители. Названието Тик'ал на езика на майте означава „място, където могат да се чуят гласовете на боговете“.

Пирамидата на "Изгубеният свят", над 30м. висока, се състои от четири основни стълбища, които достигат върха ѝ. Използвана за астрономически наблюдения и като обсерватория.

САРА

Монахът излезе от скалната килия, в която живееше и тръгна към малкия параклис. Пътят му минаваше през стари еврейски гробища, обрасли с бурени и тръни.

Понякога той се спираше пред една надгробна плоча, която му беше направила силно впечатление.

Тя беше пропукана от времето по диагонал, арамейските букви бяха олющени. Само в горния десен ъгъл можеше да се разчете част от годината ..735, като седмицата беше точно на мястото на спукването. В долния десен ъгъл имаше написано на латиница SARA MELNIOR.

Отшелникът не можеше да разбере с какво го заинтригува този надгробен камък. Не любопитството го привличаше като магнит, сякаш мъртвата девойка го призоваваше.

В този летен следобед той реши да набере синя метличина и да постави цветя на гроба на блаженопочившата. Щом ги постави на плочата, той зачете молитва за заупокой на душата ѝ.

Тогава почувства странно примаяване. Бял каменен образ на красива девойка започна да излиза от плочата. Монахът не можеше да помръдне от потрес...

...Той се видя с две дървени ведра вода в ръце, облечен по еврейски. Ведрата тежаха като воденични камъни.

Същата девойка, с черни, пухкави, сплетени на плитки коси се приближи към него и продума.

— Казвам се Сара. Сара Мелхиор. Дай да ти помогна!

Тя пое едното ведро и двамата поеха към воденицата.

Костадин Боянов

Младият момък беше притеснен, понеже не беше прието девойките да помагат. Лицето му пламтеше от неудобство и срам.

— Казвам се Йон - рече той, когато стигнаха до мелницата и подаде несръчно ръката си. - Благодаря ти, добра девойко!

Сара се усмихна и се изкачи по стълбите към втория етаж, където беше мелничарят.

— Татко, дошли са ни гости! - извика тя. - Трябва да се прибереш у дома.

Сърцето на бедния ратай се сви. Дъщерята на мелничаря не беше лъжица за неговата уста. Но не било така писано да се случи.

В следващите дни те се срещаха край мелницата, опознаваха и обикваха. Когато се целунаха за първи път, душите им сякаш се рееха като гълъби над цъфналите дървета. Те се разхождаха щастливи из гората и си мислеха, че са в рая.

Отказът на родителите на Сара беше ужасното приземяване за влюбените. Една ранна утрин младите не издържаха и побягнаха. На няколко дни път по реката имаше друга мелница и Йон пак се глави за ратай. Настаниха се в една сламена колиба, изоставена от обитателите.

Като истинска стопанка Сара се опита да създаде някакъв уют у дома. Тя посрещаше с усмивка своя любим, съсипан от тежката работа по цял ден. Нямаха пари да си завъдят кокошки, та камо ли някоя коза.

Оскъдната храна и течещият покрив поболяха Сара и един ден Йон я намери паднала в малката им градинка. Пренесе я на сламеника и я зави с палтото си. Девойката се тресеше и бълнуваше. Йон пипна челото ѝ и се отдръпна опарен. Беше я хванала огненицата.

Ратаят трябваше да работи, за да изкарва прехрана.

ната за болната си жена и така тя оставаше по цял ден сама, без помощ отнижде.

Той ѝ правеше супа с непослушните си, треперещи от умора ръце. Опитваше се да ѝ даде с лъжицата, но тя не можеше да преглъща.

В поредната тревожна вечер мъжът остави на масата поредната неизядена купичка супа, като избърса сълзите от лявото си око. Той отиде да целуне челото на Сара, но когато го докосна с устни, усети колко е ледено.

Ион седна на единственото трикрако столче до починалата и я гледа цяла нощ на пламъка на последната им свещ. Толкова беше уморен, че нямаше сили да заплаче.

На другия ден пристигна бащата на Сара. Годините бяха побелили с брашното си косите му. Той влезе в колибата и застана мълчаливо до сламеника. Ион не му попречи, нито каза нещо. Бащата невярващо докосна пухкавите плитки на Сара и отдръпна ръце като ужилен.

— Прости ми! - каза прегракнало той, обръщайки се към Ион.

— Не на мен! На нея трябваше да простиш! Но тя не го дочака! - с горчива мъка в гласа прошепна ратаят.

— А ти защо не я опази? Защо не опази единственото ми чедо? - мелничарят хвана Ион за дрехата и го разтърси гневно.

Внезапно младият мъж омекна и не гняв, а разкаяние се изписа на лицето му.

— Не я опазих, майсторе! Повярвай ми, сторих всичко, което мога...

Смайване се четеше по лицето на стария мелничар и той прегърна Ион.

Погребаха Сара на разсъмване. Поставиха плоча, на която с арамейски и латински букви бе написано името ѝ, за да го чете всеки пътник.

Костадин Боянов

По-късно Йон се ожени за една свадлива и горда вдовица с имот. И той не разбра защо го беше прибрала - от състрадание или заради незлобливия му нрав.

Но никога повече не усети такава обич, каквато имаше към Сара. Всяка събота Йон отиваше на гроба ѝ и плачеше горчиво до смъртта си...

...Монахът се стресна от унеса и разбра жестоката истина. Той беше съпругът на Сара, прероден отново, за да поиска прошка. Плочата се беше спукала от неговата скръб...

...Пачето перо се хлъзгаше по редовете на пожълтелите листи пергамент. „Прости ми, Сара!“ - написа отшелникът последните думи на ръкописа от своето житие. Стори му се, че изписаните листа шепнеха с гласа на чудната девойка.

Той излезе от килията и погледна заоблаченото небе. Лъчите на слънцето преминаваха на струи през облаците като някакво предзнаменование.

Стори му се, че Бог гледа право в душата му - мъдър, добър и всеопрощаващ...

Изсечено в паметта:

Воденицата е по-стара от вятърната мелница. Започва да се използва масово в Европа някъде около IX-ти век, паралелно с изчезването на робството. Освен за мелене на зърно и получаване на брашно, може да се използва и за коване на желязо, изработване на хартия, обработка на кожа или текстил.

Арамейската азбука е писменост, произлязла от финикийската азбука.

Най-ранните сведения за еврейския абджад датират от десети век.

ПЛАЩЕНИЦАТА

1258г.

"Аз, Жофроа дьо Шарни, беден рицар от Лирей, в пълен разсъдък оставам този завет на бъдните поколения като доказателство, че със собствените си ръце пренесох... на Исуса Христа в лето Господне 1258. Това е истинската...и доказателство са рудсата, които се сгуриха. И нека смят на моя син на моя син вземе от гробницата ковчезето и ... от.... и да ги даде на верни и свети люде. И нека всеки да знае, че това... е поело истинската кръв и ... на Ис.. и да се поклони..."

1353г.

Жофроа – внукът на Жофроа дьо Шарни - влезе в семейната гробница. Стъпките му отекваха по мозаичния под. Той стигна до каменния саркофаг на дядо си. Прекръсти се и с пъшкане отмести тежкия похлупак. Пръстите на скелета се бяха вкопчили в едно ковчеже, положено върху гърдите, сякаш не искаха да се разделят с него. Вече беше стар за тези неща - помисли си той. Издърпа ковчезето и го положи на един каменен блок. При това дърпане няколко от пръстите на скелета се счупиха и паднаха в саркофага. Жофроа си спомняше заръката на дядо си, но след толкова години любопитството надделя. В Авиньон вече имаше друг папа и смутните времена сякаш бяха отминали. Време беше реликвата да види бял свят. Той открехна малко капака, за миг му се стори, че нещо сребристо свети отвътре и уплашен го затвори. След малко на входа пристигнаха свещеникът и много богомолци, които бяха дошли, за да положат светата плащеница в местната църква. Внукът пристъпи към входа, огрян от слънчевите лъчи и подаде реликвата на процесията...

1258г.

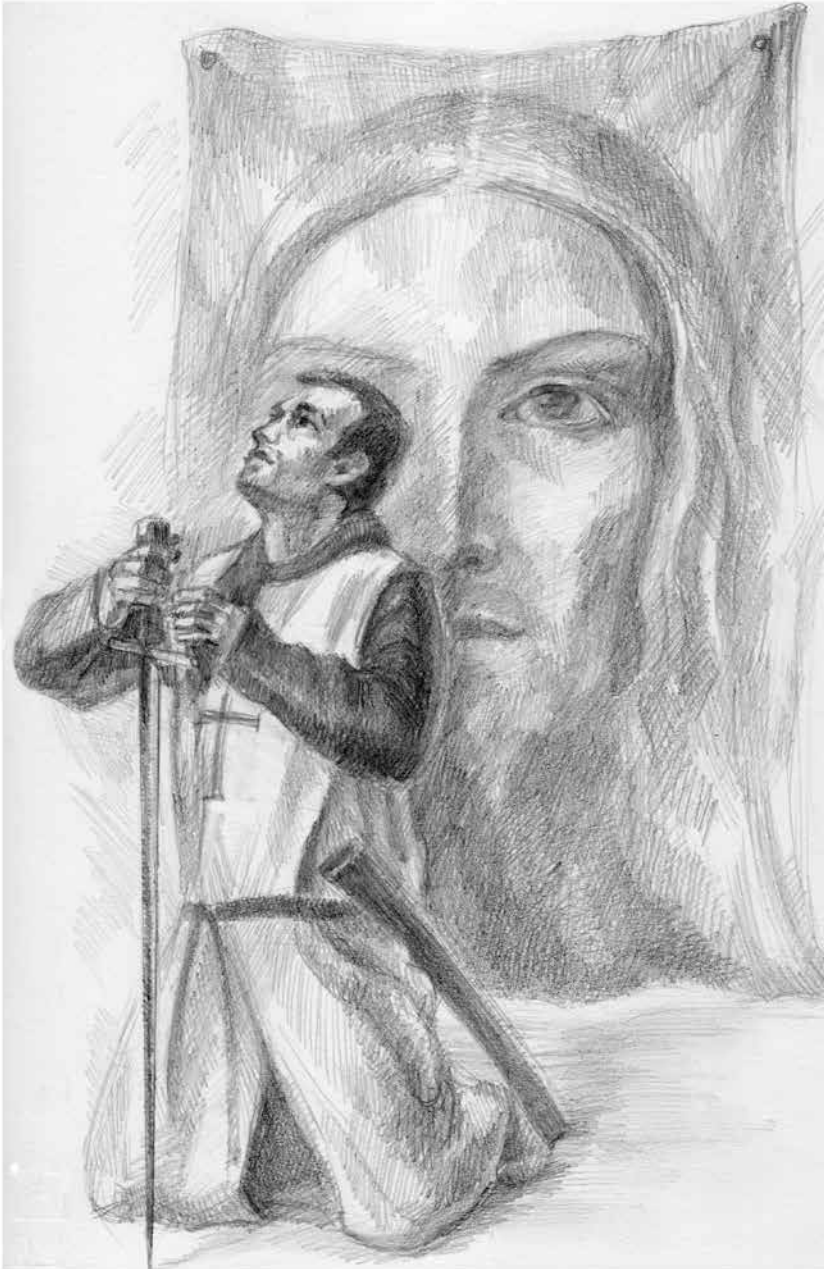
“През 1258 лето нови потълкениа рицари се събраха в Авиньон, за да полугат благословиата на Светия отец, преди да заминат за Константинопол. Аз намах 21г., за да полуга рицарско звание, нито бях обурен за тамлв. Но силно жеглаех да тръгна по стълпите на баща ми, засинал за Светите земи. Чито ми Фредерик се грижеше за мен и бедната ми майка. Твърде бучен и с доста пакости в Лирей, аз не можех повече да издържам скръзната иглия. Една вечер просто грабнах доспехите на нито ми, изляснах ги, колкото можех и поех към Авиньон...”

1357г.

Жофроа III тъкмо привършваше обиколката на лозята, когато един ратай задъхано се спря пред коня му. С изненада той научи, че епископът е бил в черквата и гневно заклеимил излагането на фалшивата реликва. Жофроа се изпълни с гняв, че така обругават паметта на дядо му и отиде в замъка, за да напише молба лично до папата. После взе отпочинал кон и пое с писмото към Авиньон...

1258г.

“Памня подробно денат, когато папата излезе пред редиците на рицарите, излезидаци внимателно в своите доспехи, гербове и знамена. Аз бях в предпоследната редица. Папата се разхождаше и търсеше с поглед нещо. После ме посочи и двамата монаси ме хванаха. Помислих си, че здравата съм загизил. Може би са разбрали, че съм избягал от дома. Или че доспехите са крадени. Или че не съм рицар. Докато прехвърлях тези невесели мисли, вече бях отведен пред една стая. Монасите отвориха вратата и ме побутнаха. Вътре беше папата, който пишеше нещо на един пергамент. - Оставете ни! - махна с ръка той...”

1357г.

Утринната служба в абатството беше завършила. Жофроа III остави коня до портата и се смеси с излизащите от църквата монаси. Той поздрави любезно игумена. След кратък разговор последният му посочи всекидневната на епископа.

1258г.

“Папата се подписа под писмото и ми го подаде. Прочетох и ръцете ми затрепериха, като го връщах. Той се престори, че не е забелязал, взе пергаментта и го запечатва с пръстена си. - Но... защо? Не е ли това заграда за велики войни или духовници? Той ме погледна строго и преценяващо. - Злобата и завистта, сине мой. Злобата и завистта... Трябваше да изберам - заградата на папата или безславно връщане у дома. Или по-точно нямах никакъв избор... Трябваше да открадна една реликва под носа на тамплиерите...”

1357г.

Епископът повдигна глава от свитъците и се вгледа разсеяно в Жофроа III. Той взе изложението до папата, мислейки го за някаква просба на приносителя. Като прочете първите думи, той спря и впери поглед в очакващия го.

— И какво, мислиш си, че това ще ти помогне? Болни измислици на болен ум, такъв беше дядо ти.

— Но хората се молят. Те вярват, че това е истинската плащаница. И баща ми тъй разправяше.

— И как така едно рицарче изведнъж е намерило реликвата, а не някой духовно извисен човек? Как така изобщо тя е попаднала в Лирей?

Жофроа не отвърна, ужасен от гнева на епископа. Съвсем не бяха далеч времената, когато тамплиерите

Родени от светлината

бяха отлъчени от църквата, а през 1314г. Великият майстор Жак дьо Молен бе изгорен пред катедралата Нотр Дам. Той също можеше лесно да бъде обвинен в ерес.

— Ето, видя ли? Нямах обяснение! - доволно по три ръце епископът. — Иди си със мир! И си прибери фалшивата реликва в порутения замък...

1258г.

“Отпътувахме от Марсилия след 3 дни, снабдени с много припаси, вещи и подаръци за тамплиерите. Не на последно място ставаше дума и за търговски доставки. Нама да опишем пътешествието, през което време страдах от морска болест. Жълтозелен, облегнено стъпих на твърда земя в Константинопол. На пристана имахте тълпа от посрещачи, носачи и занаяци. Най-напред бяха рицарите тамплиери, облегени в бясаки..... слезе от коня и поздрави пристигналите. Казваше се Морис де.... Излезидаше сръден. Той разпоречи къде да бъдем настанени. Аз бях в една снежнобяла дъветална илца на..... бряг. По терасата се виеха лози и имахте много цвѣта. Но най-гарвното цвѣте беше чернокосата и чернокока дългѣра на стопаните....”

1357г.

Когато Жофроа III затвори вратата, епископът гневно скъса прощението на парченца. Той си спомни как като млад свещеник беше чувал за тамплиерите и как те се кланяли на неръкотворен образ на Исуса Христа. Епископът не искаше да стане публично достояние дяволската икона на еретиците. Нямахте да допусне това светотатство! Няма!

1258г.

“След пищия обяд, организиран от тамплиерите, не се прибрах да спя. Без да привличам вниманието, насочих се към църквата “Света София”. Отец Никодемус стояше на входа и се наслаждаваше на пролетното слънце. Влязохме в пустата църква и там ми предадох писмото от папата. Той целуна благословейно пергата и го разгута. След като прочете нареждането, той ми каза да почаям 2-3 дни, за да опакова релкивата. Такова забаване не влизаше в плановете ми. Не ми се правеше нищо това, нито самия свещеник...”

1389г.

Мишел дьо Шарни не беше случаен човек. Под грижите му лозарството процъфтяваше край родовия замък. Правнукът на легендарния рицар отдавна се беше изнесъл от неговите руини, навяващи страх и студ. Двуетажната му къща, изградена повече от дърво, създаваше чувство за уют и свежест. Мишел се насочи към замъка в този ден, защото искаше да вземе ръждясалите доспехи на прадядо си за украса на гостната. С труд и мърморене той свали от стената бронята, ръкавиците, наколенниците и шлема. Шарни се опита да отвори наличника на шлема, но беше трудно. Нещо пречеше отвътре. Най-сетне мърморещият мъж изтегли оттам някакъв ръкопис, в доста окаяно състояние, оправил го несръчно на руло и го пхна в пазвата си. Кой знае? Прадядо му не бил донесъл нищо от Светите земи. Може тук да има някакво наследство от него. При мисълта за имот или имане, стопанинът засука мустациите си и без бавене натовари нещата на каруцата. Не е лошо да се пазят такива неща, вместо да ги ядат мишките...

1258г.

"Вечерта тамплиерите, тържествени и благогестивни, на групи отиваха към църквата. Незабелязано ги проследих, облеген в местни дърехи. Здравият и гермата шапка скриваха допак до лицето ми. Покатерих се от задната част на църквата и погледнах през един от прозорците. Тамплиерите бяха коленопали, облегени в своите доспехи. Извадените им мечове блестяха с върховете си надолу, подобно на кръст. Свещеникът извади платното, на което беше изобразена главата на Исуса и молитвата започна. "Нефькотворният Спас" беше поставен на специално направен постамент. Чувах мъжествените гласове на рицарите и тръпних от страхоуитата им мощ. Развълнуваните им гласове излъчваха вяра и упование в този образ. Стори ми се, че мечовете им светят сребърно за благослов. Когато молитвата свърши, тамплиерите един по един целунаха образа и се разотидоха. Нищодему го прибра в едно ковчеже и го сложи на алтарната маса. Вече знаех къде е реликвата. Това беше достатъчно..."

1389г.

Мишел дьо Шарни седеше на креслото си до камината и бавно сложи в скута си последния лист от свитъка. Той си спомни колко огорчен беше баща му, когато се върна от епископа. Но къде беше оставил реликвата?

1258г.

"Слъщата вечер аз имах среща с хубавата..... моя възлюблена..... Когато влязох обратно в стаата си, отпаанен от срещата, спогледах всички си вещи разхвърляни. Чух как хора с франки се шураат и търсат в тъмнота. Те търсеха мен. Спихих се и скочих през прозореца право в кулата сено отдалу. Благодарих на съдбата, че стопаните са направили обора си в задната част на

Костадин Боянов

илицата. Някой искаше да ми попречи да взема реликвата, кесията ми бе непоклътната. А аз трябваше да открадна платното преди някой друг да е стигнал до него. Църквата се откряваше с белотата си в тъмното. По познатия вече път, през капандурата, проникнах в алтара. Доцел стълби, сирях се под масата, украсена с тищен балдахин...”

1389г.

Правнукът на Жофроа дьо Шарни влезе в семейната гробница. Потомъкът влезе с факла в ръка и заоглежда наоколо. Погледът му се насочи към едно място в зида, повторно зазидано със старите камъни. Баща му не си беше правил труда да слага мазилка, а просто ги беше подредил. В нишата се намираше ковчежето на прадядо му. Мишел го отвори и видя платното с лика на Исус. Сякаш сомн ангели шептеше и главата му се замая. Правнукът захлопна ковчежето и го понесе със себе си към дома.

1258г.

“Двама души влязоха в алтара. Единият беше Морис, а другият Никодемус. Свещеникът провери съдържанието на ковчезето и облекчено въздъхна.

— Тука си е - каза той.

— Как може едно голобрадо момче да го изкрадват? Реликвата е собственост на нас, тамплиерите. Ние сме я заповядали с кръвта си за Светите земи. И ако я занесем на папата, няма да бъде просто така, без награда - новини глас Морис.

— “Неръкотворният Спас” не е ваша собственост, а сепната земна греха на Исуса Христа. Тя трябва да остане в Константинопол - назидателно рече Никодемус.

— И нека да се молим пред нея, за да протие вярата в сърцата

Родени от светлината

ни и да влива сили в десниците ти, за да възвращаме неверниците - прищипително каза де Брейси.

— Знаги, разбрахме се. Бедното рицарче ще пагури сутринта религиата.... за краткио. После по пътя ще му се случат премедие, а ние ще "спасим" светината. Така ще се оправдаем пред папата. Ще му пратим топло известие със смирени поклони, малко злато и т.н. и т.н. - продължи с ирония тамплиерът.

— Жалко, че не попадна в засадата в къщата. Сега всичко щеше да е приключило - прошепна Никодемус.

— Друге път не ме карайте да намам убийци, ами сами си свършете работата..."

1389г.

Мишел дьо Шарни имаше за приятели влиятелни търговци в Авињон. Те лесно можеха да му уредят аудиенция при папа Клементе VI, съпроводена с щедро дарение на вино за папството. Той се усмихна кисело - трябваше да жертва най-старите си бъчви, но си струваше. Колкото и да беше пресметлив земевладелец, Мишел беше честолобив и искаше да изпълни заръката на дедите си. Той написа три писма, които трябваше да стигнат до седмица в Авињон. Ковчежето стоеше на дъбовата маса и чакаше тихо съдбата си...

1258г.

"Бързо грабнах ковчезето и се измъкнах през един прозорец. Папата си знаеше работата. - Бах ловки крадец и той много добре го знаеше. Сега тогва ми помогна в тайната мисия. Тамплиерите никога нямаше доброволно да отстъпят религиата. Трябваше да изгрезвам, по-бързо от пощните сени. Дори и думи не можеше да става за пристанището, където най-напред щяха да ме потърсят. Тръгнах по един криволинеен път покрай

Костадин Боянов

бреса в обратна посока. Не след дълго започна да се разбледява. Тогава ме настигнаха.

— Предай регимвата, куре! - изрева Морис.

Най-малко дузина мерове заблестяха на утринното слънце. Аз хвърлих кинжала си точно в вървата на своя предмет Никодемус.

— Готово! - казах и сирвестих ръце

— А на папата какво ще отговорите?

Никодемус падна от коня като плюеше кръв. Брутално извадих писмото на папата от джехата му и го размахях.

— Или не можете да четем? - и го захвърлих в лицето на Морис. Поне няколко души изръмжаха гневно. Тамплиерът прегалтна, но извади един мер и ми го подхвърли.

— Взети! - каза сухо той. - Не мога да убия невъоръжен човек.

Нама перо за описване на този дълбои. Всяка нощ дълги години сънувах този кошмар, как рицарат се забавлява и ми напаса рана след рана, а останалите ми се присмиват. Най-накрая паднах на земята. Тамплиерите ми се смееха и ме подритваха. Намаше милост за сетен удар, който да спре мъките ми. Те искаха да ме остават сам на този сналост брес, храна за птиците..."

1389г.

Мишел дьо Шарни наистина получи аудиенция при папата. Бъчвите с вино вече лежаха в избата на папството.

— А къде е светинята, сине мой? - попита благо папа Клементе

— В църквата в Лил, пресвети Отче.

— Да... в църквата. Там ѝ е мястото - каза папата одобрително.

Родени от светлината

На него му беше все едно - фалшиви реликви е имало и има от незапомнени времена. Още една би укрепила само вярата...

1258г.

"Морис постави ковчезето на скалата и отвори капана му. Ослепителна светлина зася сребрието и го отблъсна назад. Тамплиерите захриха оти и паднаха на земята. Баха като заспали. Опитах се да стана, но можах само да остана на колени, подпрян на меча си. В синята светлина се отразяваше най-визуелната фигура в цялата история - тази на Исус. Памня, не можех само да го гледам и мълвя молитва за своето спасение.

— Стани! И нека да бъде според вярата ти! - каза Исус толкова тихо, че го усетих като нова кръв в сърцето си.

Изправих се и с изненада видях как раните ми се затварят една след друга, дори без белези.

— Господи! Благодаря ти, че спаси един крадец! - стаяно замечнах аз.

— Станни си за разбойника, разпитан с мен! - отвърна Исус. - Вземи плащеницата и знай, че истинска ще я признаат само тези, които те имат в сърцето си. Тя ще те нази в дългия път...

Фигурата на Господа Исуса Христа излезна, заедно със си-ашнето. И аз тръгнах, запитайки къде Черния залив. Броните и мекот ми прегеха и аз ги захвърлих една по една. Вече имах бронята на вярата и оръжието на словото..."

1389г.

Мишел дьо Шарни пристигна в Лил видимо доволен от свършената работа. Той отиде при епископа, за да му връчи разрешителното от папата.

Костадин Боянов

"...давам разрешение тази реликва да бъде изложена, без да се поставя пряко въпроса дали е истинска или не. И нека да бъде според вратата на богомолците..." - пишеше в писмото. Видимо разгневен от развитието на нещата, епископът захвърли папския декрет на писалището си.

— Дяволски изчадия! Дори след огненото им аутодафе тези разбойници, тамплиерите изкушават със своята реликва! Можеш да я окачиш на вратата на спалнята ми! Можеш да я изложиш където си щеш! Тя не е и не може да бъде истинската! Никога! - целият зачервен, епископът ръкомахаше и се разхождаше из стаята. Мишел се подсмихна и затвори вратата...

1258г.

"Тамплиерите се събудиха от ужеса. Те напразно търсеха повредата и белега. Най-сетне, измисляйки най-тежки клетви, те се прибраха в Константинопол. Марис де Брейси реши, че трябва да вземе спешни мерки. Той повика представителя на православното духовенство у дома си. Пристигнието се охраняваше зорко от стражи. Не след дълго отец Йосиф влезе плахо в покоите му. Свещеникът се страхуваше, че ще си изграти от жестоките кръстоносци.

— Повикал съм те, за да ти съобща, че "Нерукотворният Спас" бе намерен у едно момче, което убил брат Никодимус - започнал тамплиерът.

Отец Йосиф се прекръсти и гледаше ужасено.

— Това е едната истина. Но истини могат да се измислят много. Стига да имаш злато - подметна нагло той.

— Вие! Вие и Вашия Орден! Отмянахте реликвата ни, а сега я предлагате като разменна монета! Безбожници!

— Всичко може да се купи със злато. Уназе светинята ще

замине в Рим. - усмихна се ехидно Морис.

— Ще дойде ден и ще заплатите за това! - извика свещеникът.

Морис побледня и стисна зъби.

— Върви си, отле. Не искам да стора грях на белите ти нос. Утре донеси откупна.... И не ми разправяй, че нямам...

Морис дръмна завесата от един лодж. Там на един статив беше копиецо на плащаницата.

"Жалко, че глумавото малко обърна така нещата" - помисли си той - "Щяхме да му вървим копиецо, без да се усети. И без това готвехме размяната. После щяхме да сме "спасили" светинята, а оригинала да остане за нашия Орден. Патата, ако иска толкова - да прати друг куриер за фалшификата. С радост ще му го вървим".

Жофроя беше избухнал с кракбата, когато дубликатът още не беше готов. Така той обърна сметките на тамплиерите...."

1389г.

Разсъдлив и умерен човек беше Мишел. Той пиеше умерено, грижеше се за стопанството и домашните си. Но когато научи, че епископът пак е говорил в църквата срещу реликвата, нервите му не издържах. Той реши да разиграе последния коз, който имаше. Епископът го накара да чака цял час, което поохлади гнева му. Той почука на вратата му, влезе и безмълвно поднесе ръкописа.

— Какво е това? Какво ми носиш?

— Това е ръкопис на моя прадядо, който доказва, че плащаницата е истинска – твърдо произнесе всяка дума Мишел.

— Думи, думи, думи... - изпъшка свещеникът, - за да е една реликва истинска, трябва да има чудеса и знамения. Можеш ли да ми ги покажеш?

Костадин Боянов

— Но там точно за чудеса е написано. - настоя земевладелецът.

— Добре, ще видим. Омръзна ми всичко това вече. Иди си... - уморено отвърна епископът.

1258г.

"Аз, Жофроя дьо Шарш, крадец и измамник, със собствените си ръце държах светата Плащаница. Захвъррих ковчезето и я сложих под дрехите си, да е на по-сигурно място. В залива, където отивах, обикновено генуезките пирати пристигаха със своите галии. Те приеха един видимо окаян и отпърпан младеж. При все това не пропуснаха да ми вземат кесията и да ме пребъркат. Един от пиратите извади скъпоценното парче плат изпод дрехите ми.

— Какво е това? - изрева той. — Ти си крил доста скъпо нещо за бедняшкия си вид. Папата плаща пребогато за такава стока.

— Върни ми я! Тя не е истинска! - изръгах аз.

— Истинска - неистинска, това парче плат пари струва. Ако ли не, за рица поне става.

Пиратът заметна светината на раменете си под смеха на останалите. Внезайно плащеницата започна да свети със същата сребриста светлина и пиратът я изпусна. Главатарат на генуезките тълпи се показваше от трона. Той изледа разюзданата си команда с недобро око и заповяда кинжала си тотно в дланта на пирата, отпал ръка на мартата. Останалите го гледаха наострено, но не намръднаха.

— Неподгряна нама да търпя! - изрева той. След това стори най-изумителното за мене нещо: наведе се, съгна реликвиата, която бе престанала да свети, целуна я и ми я подаде.

— Ние сме пирати, но не безбожници! Носи я, щом е такава валата Божиа. И който посегне още веднъж на светината, ще

Родени от светлината

нахрани рибите - подметна главатарат илим екитамма през рамо. С изненада гледах суровите пирати как се подгряват на християнския морал... Най-накрая пристигнахме в Генуя."

1389г.

Епископът на Лил прочете последните думи от ръкописа. Той си помисли, че това поне доказва, че става дума именно за "Неръкотворният Спас", на който се молеха тамплиерите. Но дали е истинската дреха на Христа? Главата го заболя от обзелите го съмнения. Най-накрая прецени, че решение може да вземе само папата. Затова му написа писмо, прилагайки и ръкописа: "...подобно решение може да вземете само Вие, Свети отче като глава на църквата. И нека Бог Ви помогне да откриете истината, за да дадете мъдро разпореждане на верните си слуги во Христа..."

1258г.

"В Генуя не паднах обратно кесмата си, но можах да си "куна" по-фирлини дрехи от един простор. Така пременен се заплтих към епископа на Генуя, за да потърся подкрепа и съдействие за място в някой кораб за Марсилия. После до Авиньон не беше много далече.

— Ха, плащеницата ли? Какви си дрехишак бе, мамге? Че кой ще даде такава заграда на гримлю като теб? Я дай да видя какво си откраднал! - не ме доуслуша той.

Така бях хвърлен цяла седмица в мазето, докато епископът пишеше писмо до папата, предвиждайки привилегиите от оказаната услуга."

1389г.

Папа Клементе получи писмото от Лил, заедно със свитъка. Още като започна да чете, той разбра, че ще има неспокойна нощ. И наистина, цяла нощ неговият прозорец светеше..."

1258г.

"Цяла седмица бях в това маже и имах предостатъчно време за размисъл. Виждах как плащаницата се предава от ръка на ръка, осиверявана от неверие и кръв, и интриги, и трунове, трунове, трунове... Това не биваше да се случва. Трябваше хората да повярват в истината и да се поклонят на чудотворната реликва. Тя не беше за тези смутни времена. Аз бях избран за неин папистел, докато дойде нужното време. Най-сетне прозрах какво ми е следено да правя. Започнах да дълбоко покроя една от прелките на прозореца с точката на колана си. Успях да изгяда гил следната нощ..."

1389г.

Папа Клементе гледаше зазоряващото се небе. Цяла нощ той бе чел и мислил, но не можа да наклони доводите към една от везните. Кое беше правилното? Ръкописът го хвърляше в смут. Първоначалното разрешение му се струваше лековато. Възможно ли беше това да е истинската последна дреха на Исуса? Или осквернителна дяволска икона на тамплиерите? Правилно ли беше да съсипва вярата на хората? Правилно ли беше да се съгласи, макар тамплиерите да я бяха притежавали? Този ръкопис изгаряше мостовете между минало, настояще и бъдеще. Трябваше да го махне, беше твърде опасен. Ръцете му затрепериха от вътрешната борба, но той устоя на изкушението и го хвърли в камината си.

Родени от светлината

— Прах при прахта, пепел при пепелта... - промърмори той, прекръсти се и излезе...

1258г.

"Тихо се промълвих в днешната на епископа на Генуя. Навярно той беше в параклиса за вечерната си молитва. На масата стоеше ковчезето, а под него - панаирът пергамент. Машинално извадих писанието отдолу и го залетях.."

1389г.

Епископът отиде в църквата, за да види още веднъж спорната реликва. Той я извади от ковчезето и я постави на амвона. Коленичи и започна да се моли. Когато повдигна глава, свещеникът видя сиянието, обхващащо плащеницата. Ужасеният му поглед се втрени в образа на Исуса Христа. Той беше като жив и му се усмихваше.

— А-а-а-а! Не е вярно! Не е истина! - извика той и отстъпи назад. - Не може да е истина! Не може!....

...От следния ден той с висок глас съобщаваше на посетителите, че това е дело на местен художник. Меморандум в същия дух бе поставен до светинята, за да го виждат всички богомолци. Хората забелязваха трескавия му поглед и си мислеха, че е болен. Погребах го на следната година...

1258г.

"Папата разтвори пергамент с перата на тамтигерите:

1258 лето Господне, Константинопол

Аз, Морис де Брейси, смирен раб на Ваше Светейшество и слуга на Господа Исуса Христа, донасям, че едно самозвано хлапе се опита да открадне "Нерукотворният Спас", позовавайки се на Ваше име. В битката то загина, но сега реликвата е в си-

Костадин Боянов

сурни ръце. Като смирено се наждавам, че това не е било по Ваше наредждане, искам да Ви уверя, че светината е невредима. И ако е такава Вашата воля, то е редно тя да бъде пренесена в Рим с поетен ескорт от тамплиери. С настоящето Ви изпращаме и една повечше символност, за да дарим Светата църква и да ни прости, ако случайно сме сторили грех. И нека Бог и неговият перлюктворен образ укрепват силите ни да се възправяме срещу неверниците. "

— Проклети тамплиери! - гневно извика Светият отец. - Сега те никой няма да ми дадат реликвиата. Не и без привилегии и злато - после утихна и добави. - Горчото маме! Жалко, че са го убихи... А може така и да е по-добре..."

1389г.

Един монах влезе в стаята на папа Кlemente. Той се зае да прибира остатъците от вечерята, когато съгледа тлеещия ръкопис. Мърморейки, че хартията не трябва да се похабява, той взе един ръжен и угаси пергаментата. Като видя, че са много страници, изписани само от едната страна, той го сви на руло и го прибра под расото си. На обратната страна можеше да се пише.

1258г.

"Аз, Жофроа дьо Шарни, бивш крадец, самозван рицар и настоящ позител на плащаницата, взех обратно светината и прогетох писмото от папата: До епископа на Генуа, по моите сведения са, че мамето, изпратено за светината е загинало. Така че вземете това, което носи и екскутирайте крадеца. Никой не бива да узнава за това... Последното ме разочарова много. Ето, дори Светият отец беше способен да изцапа ръцете си с кръв, за да вземе перлюктворния образ на Исуса. Сега вече нямаше

Родени от светлината

смихъл да взимам кораб до Марсилия. Трябваше да бягам по-далеч от Авиньон. Тези въздържания и поех с краден кон към Тарина. Сега разбрах колко тежки кръст имам на гърба си..."

1389г.

Монахът се затвори в килията си и поднесе ръкописа към свещта. Очите му бягаха бързо по редовете. Шпионинът на папа Урбан бавно разбра на какво е попаднал. На сутринта ръкописът замина с един търговец за Рим. Другия папа трябваше да разбере истината.

1306 лето Господне.

"Аз, Жофроя дьо Шарни, пазител на плащаницата давам следния завет на своите роднини: След като умра, да остане ковчезето в гробницата. И нека синът на моя син на моя син да отвори и прочете написаното. Оставам замълча....."

Жофроя дьо Шарни се завърна видимо болен и изтощен в Лирей. Той се ожени за приятелката си от детинство Изабела, имаше син. Не спомена през всичките години за реликвата. Страхуваше се от папата, инквизицията, тамплиерите и страшното им отмъщение. Пазителят не дочака тяхната огнена смърт през 1314г. Когато разбра, че е дошъл краят му, той отиде в семейната гробница, но забрави ръкописа във вещите си...

1380г.

Папската поща пристигна в Рим късния следобед. Слугите се впуснаха да разтоварват свитъците. Един от тях несръчно изпусна част от тях на пода на стаята за аудиенции. Той не можеше да си спомни кои рула са донесени сега и кои са били на масата. Беше неграмотен. Накрая взе Соломоново решение, взе едни свитъци и ги занесе в архива, а останалите останаха при-

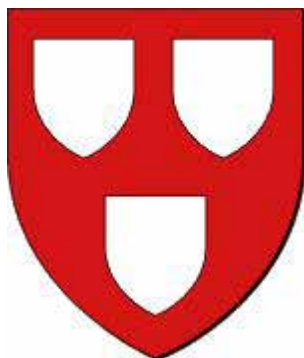
Костадин Боянов

лежно подредени на мястото им. Така ръкописът влезе нерегистриран в иначе педантичната папска архива. Все някой някога щеше да го прочете. Някога...

1306г.

Жофроа разбра, че краят му е дошъл. Той легна на каменната маса и склучи ръце около ковчежето на гърдите си. Ярка светлина избликна изпод затворените му клепачи. Той видя Исус по-близо от всякога. Христос му подаде лъчезарната си десница и му каза:

— Стани! Ела с мен! Не се страхувай! И те потънаха във светлината...

Гербът на рода Шарни

По-натъгъшната съдба на Плащеницата:

1453г. – Маргарит дьо Шарни предава реликвата на Савойската династия в Шамбери.

1507г. - по заповед на кралица Маргарита Австрийска за плащеницата бил изработен специален посребрен калъф.

1532г. - в часовниковата кула в Сан Шапел дьо Шамбери, където се пазела плащеницата, избухнал пожар, но реликвата оцеляла.

1578 г. – занесена в Торино.

1694 г. - пренесена в Царския параклис в Торино.

1898г. - Плащеницата тържествено е изложена за постоянно в катедралата “Св. Джовани Батиста” в Торино и фотографирана. Изображението се оказва негатив.

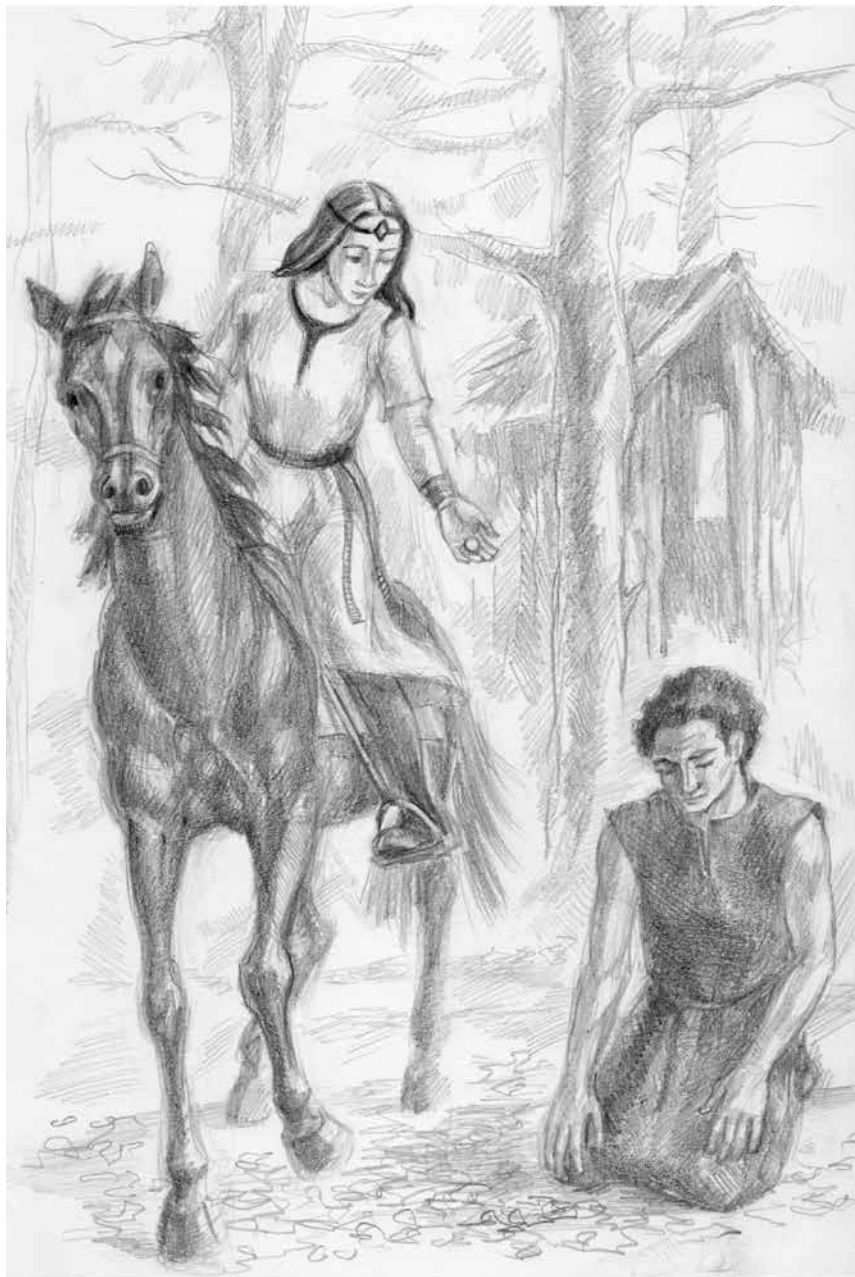
1973г. - върху реликвата са открити полени-цветен пращец от Ерусалим.

1978г. - американски екип изследва пряко реликвата. Установени са капки кръв от кръвна група АВ. Спектрографският анализ не установява наличие на багрила на художник. Физиците, изследвали плащеницата с електронен уред VP8, наистина установяват, че фронталният образ върху нея е триизмерен.

2014г. - анализ с инфрачервени лъчи датира тъканта над 2000 години.

Открити са отпечатъци от римски монети върху клепачите, сечени 29-33г. от н.е.

“Тогава влезе другият ученик, който пръв беше дошъл на гроба: и видя, и повярва.” Йоан. 20:8

ЗЛАТИЦАТА

Татарското нашествие беше отминало, тъй както отливът оставя след себе си в пясъка стърчащи останки от миди и водорасли. Малкото планинско селце, сгущено в долината, бавно се съвземаше.

Нашествието беше оставило след себе си пушещи руини, озлочестени невести и избити мъже и деца. Старите хора с празни очи гледаха съсипията и се щураха в този мъртъв пейзаж.

Но мъртвилото беше само на пръв поглед. Тук-там се чуваха ударите на брадва в горите, някой ковеше нови греди на къшлата си. Оцелелите събраха заблудените по горите овце в общо стадо.

Там горе, на високия рът, на изток можеше да се види тънка струйка пушек. Там беше колибата на един ловец. Никой не знаеше как му беше името. Кръстиха го Хрисул Божи човек, защото живееше сам, като отшелник. Той се скиташе из пущинаците и се изхранваше с лов и риболов. Хората разправяха, че като се върнал от рат и видял жена си и детето си посечени, не посмял да оправя дома си. Погребал ги и останал в гората...

По това неспокойно време проповядваха богомилите. Селяните ги слушаха с уважение, но не можеха да ги последват, дали обет на земята къмилница. И светите хора си отиваха. Вечер край огньовете се разправяше, че Хрисул техен верен човек е станал, но всички ходеха при него за лек, понеже знаеше всякакви билки и болести.

Болярите също рядко навестяваха далечното селце. Само два пъти годишно идваха да събират налога - пролет за добитък, наесен - за урожая от беритбата.

Но понякога знатни люде със свитата си ходеха на лов и нарушаваха течащия като спокойна река живот

Костадин Боянов

на местните хора. Те търсеха не само подслон, но и храна, и медовина, и девойки да им прислужват.

В този есенен ден свитата на болярката Теодосия беше излязла за глигани. Селяните-гончии викаха из деретата, за да подгонят дивеча. Болярката, обратно на другите със знатно потекло, не намираше интерес в женските занимания и сплетни. Тя обичаше да язди своята пъстра кобила, можеше да борави с лък и копие не по-зле от другите ловци. Беше я научил баща ѝ Калоян, който се помина миналата зима.

Облечена в мъжки дрехи, със сиво наметало, тя мъчно можеше да бъде разпозната като болярка и жена. Само царствената ѝ стойка на коня и властното държане я издаваха.

Теодосия препусна по пътеката, изпреварила останалите. Тръпката от лова я караше да се чувства изпълнена с живот. Изостряха се сетивата ѝ, топлина изпълваше бузите и слабините ѝ, сърцето ѝ биеше лудо.

Внезапно тя чу шум отдясно и отзад и си помисли, че някой охранник я е настигнал. Можаше само да обърне главата си, когато очите ѝ срещнаха разярения поглед на един огромен глиган. Тя нямаше време да хвърли копие или да постави стрела. Конят се изправи на задните си крака и ѝ пречеше. Звярът изфуча диво и се впусна към изплашения кон, блъсна го и ездачката му падна на земята. Обезумялата кобила се скри в тръс между дърветата.

Девойката лежеше в несвяст върху мократа земя и есенна шума, без да вижда връхлитащото за втори път животно. Тя не видя как една стрела изфуча и уцели глигана под лявата плешка. Той падна, но в предсмъртна агония ухапа крака на момичето, оставяйки дълбока рана.

От храстите изскочи едър, побелял мъж, с брада

Родени от светлината

и мустаци. Това беше Хрисул. Той издърпа животното, затиснало момичето. Наведе се и откъсна парче от ризата си, за да спре бликащата от раната ѝ кръв. После нарами на гръб изпадналата в несвяст ловджийка и я понесе по пътеки, които само той знаеше...

Хрисул постави девойката на стъкменото от клони и слама легло в колибата си. Той изми с вода и медовина раната, набра листа от живовляк и отново превърза крака. Глиганът беше направил на дрипи дрехите на момичето.

Мъжът въздъхна, стана и коленичи в дъното на колибата. Изскърца капака на тежка кована ракла. Там той беше запазил бялата риза на жена си и парцалената кукла на момиченцето си. Имаше и един гердан от синьо мънисто.

Хрисул облече заспалата болна с бялата риза, поръбена с красива шевица. Поколеба се, после извади гердана и също ѝ го сложи, като избърса една случайна сълза от лявото си око с опакото на ръката си.

С тежки стъпки той се насочи към поляната, където беше погребал своето семейство. Само несръчно издълбан в дървото кръст сочеше техния гроб. Хрисул съжеляваше, че свещеникът също беше посечен от тарарите и нямаше кой да отслужи молитва за душите им. За това той беше направил колибата си близо до тях, да е с тях и да моли за прошка, че не ги е защитил навреме.

Той си спомни как на връщане от рат конят му усети дима и изцвили. Не си спомняше как препусна и как краката му сами го доведоха до къшлата. Само греди стърчаха от руините и още пушеха. С обезумял поглед той коленичи и зарови в пепелта, за да намери обгорените кости на любимите си съпруга и дете. Но такива нямаше. Заобиколи отзад към кладенеца и тогава

Костадин Боянов

ги видя. Дори в смъртта си майката притискаше своята рожба.

Хрисул не помнеше колко време е коленичил пред тях.

— Ивана, Ивана-а-а! - вопъл излезе от гърлото му и го тресеше целия. Той стисна юмруци и гледаше към Бог - безсилен и отчаян. Сълзите не спираха, неспособни да изтрият ужасната орисия.

Нечия ръка тогава го изтръгна от унеса.

— Стига бре, момче! Стига!

Хрисул погледна състарената и напукана ръка, която го държеше за рамото. Обърна се и видя дядо Никодим, пчеларят.

— Как да живея сега, дядо Никодиме? Как?

Старецът поклати глава и въздъхна.

— Сам трябва това да узнаеш...

Оттогава бранникът се промени. Той остави ризницата и меча и стана ловец. Търсеше мир за душата си, за мислите си. Цяр за болката. С времето тя остана - тъпа, но не така мъчителна. Като белега от меч на лявата страна на гърдите му. Болеше зиме и го караше да кашля продължително и дълбоко...

....Хрисул остави цветята на гроба, въздъхна и тръгна обратно към колибата. Той измъкна от капана си един заек, сложи го в торбата и продължи в напирания здрач.

Стъкна огън с огнивото и на него забърка яхния, за да нахрани неочакваната си гостенка. Когато котлето вече къкреше, девойката отвори очи.

Тя гледаше с детско любопитство всичко наоколо. Опипа премяната си. Опита се да се надигне, но изпъшка и пак се отпусна върху кожата.

— Къде се намирам? Какво се е случило? - попита тя плахо.

— Нападна те глиган. Добре, че бях наблизко. Жал-

Родени от светлината

ко, че беше толкова тежък, иначе сега с него щяхме да се гощаваме. Но добре, че той с теб не се гости - засмя се сърдечно Хрисул.

По-късно те сърбах с дървени лъжици ароматната яхния и огънят ги спасяваше от студа, тъмнината и лошите мисли. Сякаш животът ѝ на болярка беше сън или някъде беше чувала за него. Теодосия с учудване си мислеше как този ловец не я запита как се казва и откъде е, но я лекува и храни. Беше толкова естествено и хубаво, че не посмя да му открие знатния си произход.

Ранената неусетно задряма. В съня ѝ пламъците на огъня я изпълваха и се мяташе в треската. Теодосия усещаше нежните и лековити ръце на лечителя, който сменяше кърпите върху челото ѝ. Смътно си спомняше, че я накара да пие отвара от върбова кора за треската.

Когато се успокои, Хрисул дълго гледаше лицето ѝ, на което играеха сенките на огъня.

— Ивана, върна ли се, Ивана? - прошепна той.

Девојката отвори очи и го погледна. Огънят от треската бе запалил друг огън. Той беше превързал раната на крака ѝ, а сега тя превързваше раната в душата му. Нощта ги обгърна със звездното си наметало...

На сутринта Хрисул стана рано и отиде да донесе вода от кладенеца. После набра малко горски плодове и живовляк за раната. Когато се върна, видя в земята следи от копита. Ловците бяха навестили колибата и взели със себе си момичето. Но нямаше следи от борба. Той влезе в одаята и съгледа ризата, прилежно сгънатата върху раклата, а на нея - синьото мънисто. Беше си отишла, незнайно къде.

...Минаха се две луни. И ето - пак ловджии зашетаха из горите. Но този път те не идваха за лов. Болярката Теодосия ги водеше право при колибата на отшелника.

Двама нейни охранници я бяха изпреварили и дър-

Костадин Боянов

жаха привърженика на богомилите вече завързан.

— Пуснете го! - нареди тя.

После се обърна към коленичилиия мъж, който из-първом не я позна.

— Стани! Исках да ти благодаря за добрината - и посегна да му подаде една златица.

— Не искам твоята златица! – глухо отвърна мъжът.

Кафявозлатистите очи на болярката се срещнаха с неговите...

— Знам - отвърна тихо тя.

После обърна коня си и даде знак на свитата си да потеглят обратно.

Тя яздеше бавно и с усилие се сдържаше да не погледне назад...

В дирене на златицата:

Перпера (грц. ὑπέρτιρον) е златна монета във Ви-зантия (XI-XIVв.) и средновековна България през XIII-XIVв. Българите я наричали още „златица“.

ЛЕГЕНДА ЗА СЪДБОВНОТО ДЪРВО

Това се случило много отдавна в Гуадалахара, Мексико.

Там, на едно малко плато, имало поляна, на която цъфтели кактуси. В края на поляната растяло огромно дърво, с бяла напукана кора. Странни ветрове шепнели в короната му. То още не било изсъхнало, макар че имало малко клони, показващи древната му мощ. Никой не знаел какво таи дървото в себе си. И никой не би разбрал, ако не се беше случила тази история.

По онова време богатите заселници имали имения извън града. В такова имение живеел Паоло - трето дете на собствениците. Той имал двама братя и една сестра. Семейството живеело в строги патриархални и католически традиции. При все това имало място и за веселие - всяка събота имало танцови забави на едно удобно място по поречието на реката. Там идвали хора от града и другите околни места, за да се забавляват.

На такова едно празненство Паоло срещнал Мария, млада циганка и от пръв поглед се влюбил в нея. Тя отначало не искала да отвърща на чувствата му, изплашена от тяхната сила и неочакваност. Но след вечеринката той я настигнал с черния си кон Изгрев, метнал я на седлото и заедно стигнали до старото дърво.

Никой не знае какви клетви за любов и в какъв час те си разменили, но магичното дърво се събудило и обрекло душите им и техните клетви. Под същото това дърво те за първи път се целунали.

Мария дълго не искала да приеме неравностойни-

Родени от светлината

те отношения - богатите родители на момчето едва ли биха се съгласили да се оженят. За това тя дълго не идвала на уречените срещи.

До дървото имало стръмна пътечка, която водела към малко езерце под водопада, където жените перяли в петък. Но тя отишла в четвъртък на езерото. Паоло я очаквал и тя се завтекла към него, захвърлила прането и те се любили в езерото...

По това време се провеждало състезание по песни и танци. Двамата решили да се представят с един номер и започнали да се готвят. Паоло бил отличен китарист и можел да пее и съчинява песни. Често той получавал укори от баща си, че не гледа стопанството, ами се е захванал с вятърничави работи.

Трудно е да се опише как те пяли и танцували на състезанието. Музиката и танцът били толкова огнени и красиви, че смаяли публиката и получили първата награда. Но не им било писано да се радват. Злите езици веднага разпространили клюката за неравностойната, грешна любов между двамата.

След състезанието Мария съобщила на избраника си, че е бременна и очаква той да поиска разрешение за брак от родителите си.

Но страхлив и нерешителен бил момъкът и не защитил своята вярност. Една слугиня казала новината на бащата на Паоло и той веднага го извикал. Дори тогава момъкът би могъл да защити бедната девойка, но не посмял. Бащата го завързал на един кол и го бичувал за позор пред всички. После бил пренесен с каруца при дядо си, който го налагал с кожи и мехлеми.

Тогава бащата решил да продаде собствения си син така, както се продава добитък. Той отишъл при съседа си, който имал дъщеря за женене и уговорили всичко.

После отишъл при бащата на Мария, да даде кесия

Костадин Боянов

жълтици за поруганата ѝ чест. Но стария циганин се държал достойно и захвърлил парите право в лицето му.

През това време наречената богаташка дъщеря за Паоло разбрала, че има съперница. Тя пуснала слух, че девойката е магьосница и лекува с билки и магии.

Истината била, че тя лекувала с билки - тогава не е имало дрогерии и болници.

Така се случило, че в деня преди годежа Паоло решил да каже на Мария, че ще се жени. Дойката му уговорила среща при дървото и го чакала при коня, защото бил още слаб. Но девойката знаела за бъдещия годеж. Мария приготвила отрова, която плиснала в очите на Паоло и го проклела. Полуослепен, той бил намерен от дойката, която измила с вода очите му. После го качила на коня и отвела при дядото.

Няма да разказвам на колко унизителен пазарлък бил свидетел Паоло. Него не го искали сляп жених. Спасарили го за още една нива и той бил захвърлен в плевника като куче, защото не искал да прекара брачната нощ с избраницата. Дойката му го спасила и измъкнала от заключения плевник, взели Изгрев и завивки и потеглили от село на село – Паоло свирел на своята петструнна вихуела, а дойката лекувала.

Така изкарвали по малко пари за прехрана. Тогава Паоло съчинил най-хубавите си песни. И те останали дълго да се пеят след това.

Мария била набедена в магьосничество. Тогава съдът бил на градския площад пред църквата. Осъдили я на убиване с камъни - за прелюбодеяство и магьосничество.

Старите хора разправят как тя не се уплашила и гордо вървяла към двете редици хора, като извикала, че е невинна. Казват също, че видели сияние около нея, но други не се поколебали да хвърлят камъните и

Родени от светлината

тя паднала мъртва на плочника пред църквата.

Циганите взели тялото ѝ и го погребали под дървото.

Минали години и Паоло се върнал, след като дойката му починала.

Но никой не го посрещнал или се сетил за него. Имението било изгорено до основи, роднините се разпиляли. Само една врата с два кола скърцала сред руините, отваряна и затваряна от стенещия вятър. По стар навик Паоло отишъл при дървото и там съгледал гроба на своята любима. Краката му се подкосили и той горко заплакал за греха, който сторил и за изгубената любов. Той не видял, че до него е застанал един младеж. Същият му казал, че няма право да стои на гроба на една праведница и още повече на майка му и го заплюл. Паоло с ужас и болка наблюдавал как се отдалечава собственият му син.

Той отново заплакал. Изведнаж дървото зашумяло и засветило. Той видял един светец триъгълник, в който имало око - синьо, живо и безстрастно. То изсмукало всичките му спомени и ги подложило на съд. Паоло усетил как се разтваря в безпощадната му присъда и... изчезнал.

Старите хора разправят, че не изчезнал съвсем - където капели, от сълзите му пораснали безсмъртничета. Също така вечер при пълнолуние понякога се виждали двата силуета на влюбените под съдбовното дърво.

Останало ли е дървото и днес? Никой не знае - то било старо още тогава.

На тази местност сега има национален парк-резерват. Но дори да го няма, в сънищата ми завинаги остава усещането за грапавата му стара кора и легендата за една невероятна обич.

В годишните кръгове:

Благородническата титла в Мексико в миналото не е свързана с политическа власт, а по-скоро с богатство и позиция в обществото Трябва да се докаже аристократичния и благороден произход на семейството. Повечето семейства постигат това като натрупват богатства извън града и след това ги харчат и инвестират в градовете като строят църкви и големи елегантни палати.

Вихуела (на испански: vihuela) испански пет струнен инструмент от семейството на лютнята и китарата, употребяван от 13 до 16 век. Произвежда се в Гуадалахара.

ШАЛЪТ НА ПОСВЕТЕНИЯ

Кондорът се издигна на плавни кръгове в утринното небе. Там, долу, в долината се пробуждаше градът на заселниците. Някогашната горда столица на инките Теночтитлан сега беше пъстро сборище от различни раси и народи. Те не бяха войници, а мирно население, дошло с надеждата за по-добро бъдеще.

Още преди идването на Писаро епидемия от едра шарка бе покосила цивилизацията на инките по-жестоко от последвалата война. Второто поколение на заселниците днес бе установило мирни отношения с малкото оцелели племена в тази област.

Кондорът изкрещя и се понесе към планинските хребети. Там, в неговото царство, бяха руините на Теотихуакан - Градът на боговете. Ветровете на времето го съпроводиха до пирамидата на Слънцето. Птицата кацна мълчаливо на една каменна арка. Шаманът притвори древните си очи, заслушан в шепота на вековете...

* * *

Пазарният площад на града беше оживено място, където се обменяха стоки, клюки, новини и дори песни. Пъстрите глинени съдове, накити и одеяла на индианците бяха еднакво предпочитани с бронзовите купи, железните ножове и сечива.

Но пазарът не работеше в неделен ден. Точно в средата на площада имаше подиум, който служеше за местните забави. На него можеше да се видят оркестър, мариячи, клоуни, жонгльори, акробати, певци и артисти.

Днес вниманието на зрителите беше приковано от един смугъл младеж с гъста къдрава коса и светли

Родени от светлината

фланелени дрехи. С изразително лице той обясняваше нещо на публиката и си личеше, че много се вълнува.

— Кой е този? - попита една жена със синя забрад-ка своята съседка.

— Не изглежда на проповедник, има дрехи на богат човек - отвърна високата и тънка продавачка, оглеждайки оратора изпитателно.

— Не виждате ли? Това е Магадо, синът на търговеца на сапун - каза едър и набит мъж и поглади смолисточерните си мустаци.

— Широко му е около врата и седнал да приказва врели-некипели - жлъчно подметна един младеж с тясно лице и къдрави руси коси.

— Каква ще е тази работа? Виракоча и Яхве да са едно и също?! – с висок глас коментираше възрастен юдей с дълга къдрава брада, застанал по-напред.

— Не приляга на сина на уважаван търговец да плещи такива размирни думи! - възмути се един шивач и се почеса зад дясното ухо, където би следвало да бъде моливът му.

През това време младежът завърши своята реч. Видимо огорчен от липсата на аплодисменти и разбиране, той се упъти към стълбите, за да се смеси с тълпата.

Една старица, прегърбена и с трепереща длан му поиска милостиня.

— Нямам пари за теб, жено! - изруга Магадо и я отблъсна встрани.

Околните хора замърмориха неодобрително за тази немилосърдна постъпка...

* * *

Окото на кондора съгледа в покрайнините на града една схлупена колиба. Стопанката ѝ вадеше ведро с вода от близката рекичка и поливаше малката си гра-

Костадин Боянов

динка. Въпреки че бе преваляла средната възраст, тя не се огъваше от тежестта на ведрата и немотията.

Като свърши работа, жената изми лицето си и го избърса с ленена кърпа.

После се изправи срещу слънцето и погледна кондора право в окото. Тя плуваше в потоците на времето - миналото, настоящето и бъдещето на тази земя и попиваше нейната мъдрост и светла горест.

Кондорът направи величествен кръг около тази, която го привестваше и се насочи на север към Дома на Боговете. Той беше предал своето съобщение...

* * *

Магадо влезе в двуетажния дом на баща си. В долните помещения беше работилницата и от тях се чуваше съскането на горещия сапун в калъпите и приказките на работниците.

Младежът изкачи бързешком стълбите за втория етаж. В трапезарията вече обядваха баща му и двамата калфи.

Когато влезе, три чифта очи се впериха в него с видим укор и след това отново отправиха вниманието си към обяда.

Настъпилата тишина бе много по-гнетяща и от най-бурната свада.

— Чух, че си дрънкал някакви глупости на пазарния площад - поде тежко баща му, след като слугите донесоха десерта. - Такива приказки не са достойни за мой син! Ще се държиш както ти казвам!

Майсторът-сапунджия махна повелително с ръка на калфите да напуснат и запали лулата си. За разлика от обичайния образ на юдей, той имаше светлокестенява коса - наследство от прабаба му Рашел по майчината линия.

Родени от светлината

— И престани да харчиш пари за щяло и нещяло! И стига с тези книги! Достатъчно вече си се изучил - продължи нравоучението бащата.

— Но това е мой живот! Сам мога да реша какво да правя! - сопна се синът.

— И как го правиш? Като пилееш времето и бащините си пари...

— Стига с тези пари! Не ти ги искам! Никога няма да забравя как се напиваше и ме биеше като бях малък! И как не отрони нито една сърдечна дума като умря мама... - извика младежа и стана от масата.

— Ти майка си да не намесваш! Неблагодарник! Махни се от къщата ми!- извика разгневения баща и с почервеняло лице повдигна бастуна си.

Магадо излетя по стълбите надолу, бледен като призрак. Никой не се запита къде е тръгнал и какво е намислил.

* * *

Всичко започна от един разговор с шамана на индианците. Веднъж Магадо беше наловил риба и случайно попадна на шатрата му в гората.

Младежът с наслада слушаше старите легенди на инките, докато рибата се печеше на жарта. Така неусетно той свикна да ходи с улова си при стария индианец.

Един ден шаманът му рече.

— Сега ще те отведе в една пещера. Но трябва да пазиш в тайна къде се намира. Обещава ли?

Магадо кимна и последва тайнствената му сянка по тясната пътека между скали и клони. Не след дълго те стигнаха до едно място, където скалите се издигаха и запречваха пътя. Шаманът запали факла и освети незабележимия отвор на пещерата. Магадо пристъпи в ечащите от капещата вода коридори с предчувствието,

Костадин Боянов

че го очаква нещо много необикновено.

Най-накрая факлите осветиха една огромна зала, стените на която бяха изписани с рисунки на пещерни хора. Заедно с животните, на скалите се открояваше огромна фигура на човек, вдъхваща респект и дори преклонение.

— Това е нашият бог Виракоча - прошепна старият човек и коленичи.

Той мълвеше някаква молитва и сякаш изображението милостиво приемаше забравените слова. Магадо не се усети сам как също е коленичил. Времето беше спряло...

Когато излязоха от пещерата, индианецът запали лулата си и продължи своя разказ.

— Някога, много отдавна, Виракоча се явил на нашия народ. Той внесъл светлината на добротата и хармонията и забранил да се убиват животни без нужда. Ловците се молели за духа на убитото животно.

— Но как тогава да обясним човешките жертвоприношения? - прекъсна го младежът.

— Това измислили жреците, за да всяват страх в обикновените хора. Тяхната власт породила представата за кръвожадния бог...

Внезапно лицето на индианеца се изкриви от мъка, очите му заблестяха от гняв, като че ли вижда случилото се тогава.

— Те прогониха старите шамани и отстъпиха от вярата! И с това предизвикаха гнева на боговете над нашия народ! Сториха го прах и пепел! - извиси той развълнувано глас, сякаш дошъл от вековете.

— Значи не е вярно, че Богът е искал човешки жертви? Но... що за Бог е бил тогава?

— Той е същият, който преборил тъмнината и създал света видим и невидим. Той създал човека и вло-

Родени от светлината

жил в него от своето дихание и той се пробудил...

— Но тогава вашия Бог не е по-различен от Яхве! - изумено изрече Магадо.

— А защо трябва да е различен, като винаги е бил един и същ?...

* * *

Магадо знаеше законите на Тора и с лекота тълкуваше свещените писания на юдеите. Навярно би могъл да стане равин, ако нямаше свободолюбив дух и не обичаше светските наслади. Той така и не избра дали да наследи бащиния занаят или да се захване с нещо друго. Това за него изглеждаше твърде далечно. Младежът имаше охололен живот и умът му витаеше в духовните предели, но животът искаше не само мъдри думи, но и мъдри дела.

Магадо се насочи към дървената постройка, която служеше временно за синагога. На вратата обаче го посрещна равинът и прегради пътя му.

— Какво става? Защо не ме пускаш вътре? - недоволно запита богаташкият син с лошо предчувствие.

— Ти сравни Яхве с бога на диваците. Това е явно богохулство, изречено пред целия град. Няма да те пусна, докато публично не се откажеш от пъклената заблуда! И не се покаеш в синагогата! – каза твърдо божият служител, скръстил ръце пред гърдите си.

Магадо махна огорчено с ръка, обърна се и се отдалечи, забързан в гнева си към съседната улица, съпроводен от тъжните и уморени очи на равина...

* * *

В съннения следобед по улиците трудно можеше да се намери някой минувач. Рядко се мяркаше някой слуга или чирак, забързан за дадената му задача.

Костадин Боянов

Къдрокосият младеж се напи с вода от чешмата на пазарния площад, но глад изгаряше вътрешностите му, а друг огън пламтеше в мислите му. Какво да направи сега? Ще успее ли да вразуми своя старец? Не, връщането назад би погазило собствената му гордост!

Той намокри отново лицето си и малко освежен закри към реката, където беше шатрата на шамана...

* * *

Когато наближи шатрата, апетитен мирис на месо погали ноздрите му. Вътре шаманът въртеше умело над огъня шиш с някакъв голям гуцер, без да му обръща внимание.

— К...какво е това? - запита Магадо, заеквайки от удивление и разочарование.

— Игуана - отвърна кратко индианецът. - Опитай! Много е вкусна!

Младежът се бунтуваше да яде такова животно, но гладът взе връх над изтънчените маниери. Той отхапа от препеченото месо и с изненада установи, че прилича на пилешкото, но има малко сладникав вкус.

— Хо! Видя ли? Вкусно! - одобрително кимна старецът, преглъщайки хапката.

Шаманът изслуша внимателно неволите на беглеца, без да го прекъсва.

Настъпи тишина, в която се чуваше пукането на съчките в огъня.

— Хм... не е добре човек да не слуша баща си, а още повече - самия себе си - каза дълбокомислено мъдрецът.

— Не те разбирам! Че нали ти ми наговори онези неща за вашия бог? И какво стана? Какво да правя сега?

— Прибързан си, прибързан и високомерен, а си по-безпомощен и от едно пиле! Кой ти каза, че трябва

Родени от светлината

веднага да споделиш тайната пред хора, неподготвени за нея?

За първи път Магадо виждаше шамана така ядосан.

— Когато преглътнеш гордостта и богаташката надменност, когато посееш макар и едно зрънце с труда си, тогава ме обвинявай! Ти искаше да покажеш на всички колко си велик! Но твоята гордост и високомерие те лишиха от съдържание и хората виждаха един празен, горделив и разглезен богаташки син. Не може светли думи да излизат от устата на пепелянка!

Обиден от тези тежки думи, младежът прибра ножа, с който се хранеше и стана.

— Значи и ти се отказваш от мен? Е, аз нямам повече работа тука...

— Потърси себе си! Когато откриеш същността си, тогава се върни! - извика след него шаманът.

Но тези думи не достигнаха до ушите на Магадо, а още повече до разума му. Заслепен от гнева си, той тръгна обратно към града...

* * *

Бе Чиринвойло тонанбе - празникът на новото слънце. Още от ранни зори пъстрата тълпа от заселници и местни жители беше тръгнала към планините на север. Едва привечер те достигнаха руините на Града на боговете.

С празнични дрехи и настроение, всички бяха наобиколили площадката на Храмът на Слънцето, където започваше тържеството.

Когато червените лъчи на залеза погалиха оранжевото и охрено очертание на планинските хребети, на сцената се появи човек с внушителна маска на кондор и червени одежди. Златен диск на гърдите му показваше, че това е шаманът. Под равния такт на барабаните

Костадин Боянов

и напевите на индианците, той започна да танцува, изобразявайки полета на кондора.

— Кажете ми за какво пеят? - попита едно момиченце с бяла кордела, покачено на раменете на майка си.

— Пеят за отиващото си слънце и молят то да се завърне - отвърна майката, като намести крачетата на любопитната палавница.

През това време танцьорът извади един дълъг ремък и го завърза за високия каменен монолит, украсен с фигури на богове и животни. Това беше древен календар на инките.

Внезапно от тъмнината изскочиха седем други фигури, увенчани със страховити маски и индигови одежди. Те бяха седемте зли демона, които искат да откраднат слънцето.

Шаманът започна борба с тях, защото те му пречеха да обиколи церемониално с ремъка 13 пъти монолита - колкото бяха лунните месеци и така да "завърже" слънцето.

Напалените огънове осветяваха борецките се тела. Чуваше се тежкото им дишане и възгласите на публиката при някоя сполучлива хватка. Въпреки своята ритуалност, боят на моменти ставаше истински. Въпрос на чест беше да бъдеш последният повален от шамана...

Най-сетне всички демони на мрака бяха победени. Под тържествуващите викове на тълпата шаманът откачи златния диск от гърдите си и го завърза за края на ремъка. Слънцето беше "завързано", за да не се изгуби в пътищата си в мрака тази нощ.

Празникът можеше да започне...

* * *

Празничните огънове осветяваха веселите лица на пируващите, чуваха се песни и наздравници.

Родени от светлината

Тържеството траеше цялата нощ и завършваше сутринта. Сред древните руини под звездите зрителите можаха да се насладят на чудната легенда за Лунното момиче.

Пред всички оживяха вълнуващите образи на влюбените младеж и девойка. Тяхната трагична съдба се рисуваше с магията на танца. Момичето с пухкави плитки и нежно лице пристъпяше толкова леко, сякаш наистина ходеше по лунните лъчи към своя любим. Накрая злият дух Каказбал разкъсваше нишките и тя зави-наги оставаше Луна. Боговете превръщаха младежа в звезда, за да бъде винаги близо до своята избраница.

Всички очакваха с нетърпение изгрева, за да видят новото слънце. С не по-малко вълнение го очакваше и малката групичка кандидати за лечители. Когато часът настъпи, те се наредиха на площадката с каменната арка в една редица, загърнати плътно в черните си наметала.

Шаманът отново се появи и вдигна ръка, за да настъпи тишина.

— Днес е денят, в който избираме между нас онези, които да лекуват нашите тела и души. И нека Новото слънце да отсъди!

В този миг червените лъчи на изгрева избликнаха иззад скалите. Старият жрец пристъпи тържествено към редицата от коленичили ученици, озарен от светлината, извираща от каменната арка. Той вдигна лявата си ръка и сякаш в нея влязоха червените нишки на бъдното, а дясната положи върху челото на първия избранник.

— Избран! - отсъди той, отметна качулката от коленичилиия и сложи на врата му пъстроцветния шал на посветения.

Същата церемония се повтори с още трима от молителите.

Костадин Боянов

— Отхвърлен! Ял си риба! - строго прокълтя гласът на шамана над петия.

Обвиненият отметна качулката си и под нея се разпиляха косите на Лунното момиче. То се опита да посегне на живота си с нож, но пазителите го възпряха.

Шаманът прокара по въздуха длан от главата до петите на треперещата девойка и се взря в уплашените ѝ очи, където бе прочел отговора.

— Не е твоя вината. В теб зрее живот. Иди си! - каза меко той и се насочи към последния в редицата.

Светият човек опря ръка върху челото му, но скоро я отдръпна като попарен.

— Кой си ти? - и смъкна качулката от главата му.

Къдрокосият младеж не каза нищо, тъй като всички го познаха.

— Магадо, ти извърши светотатство пред очите на Бога! Шалът на посветения не може да се получи с измама! - извика шаманът обиден, разочарован и покрусен.

Изпълнявайки подстрекаващите възгласи на тълпата, пазителите-гуаррейос хванаха тялото на съпротивляващия се измамник и го вързаха.

За тежестта на постъпката нямаше съмнения нито от страна на индианците, нито от заселниците. Богохулният измамник бе отведен на пазарния площад, завързан на кол и замерван с хули и нечистотии...

* * *

Кофа с мръсна вода обля изпадналия в безсъзнание младеж и той с усилие отвори очи.

“Ех, ако шаманът бе сбъркал! Всичко бих дал да видя самоуверената му физиономия тогава!” - мислеше си Магадо в първите часове на изтезанието.

После всичко се разми в една странна отпуснатост и безразличие.

Родени от светлината

Ето, дойдоха старите му приятели от кръчмата.

— Философ! Фили-пили! Дрънкало! - подиграваха му се те и го замеряха с развалени плодове.

По обяд дойде равинът, поглади дългата си брада и размаха с гняв юмруци.

— Ето докъде те докараха твоите приказки! Отстъпник! - и го заплю.

Измъчваният напразно молеше някой от тълпата да му даде да пие. Оставените на поругание осъдени не издържаха повече от две нощи без храна и вода.

Ето, че след равина мина и баща му. Калфата, който го придружаваше, потръпна при окаяния вид на младежа.

— Майсторе, няма ли да се застъпиш за сина си?

— Това не е моя син! - глухо отвърна бащата и си тръгна.

Под обедния зной парещата болка във вътрешностите на Магадо бе нетърпима. Ремъците отдавна бяха направили ръцете и краката му безчувствени и той се чудеше къде са.

Какво ли очакваше? Дори собственият му баща не помоли за пощада! Вече нищо нямаше значение. Огорчен и отхвърлен от всички, той потърси прегръдката на тъмнината...

* * *

В унеса Магадо се бе превърнал в сянка. В началото тя гледаше тъжно завързаното тяло, а после полетя към Града на боговете.

Там, на свещената арка, беше кацнал кондорът. Птицата го погледна с очи, проникващи до дъното на душата и той изпъшка.

Беше се върнал на кола. Звездите светеха и някой развързваше ремъците от тялото му. Две грижовни ръце го подхванаха и положиха на сламена постелка.

Костадин Боянов

Звездите се движеха. Беше толкова слаб, че не можеше да помръдне. Небесните пламъчета се залюляха като над неговата бебешка люлка. Пееха ли те с гласа на майка му?

* * *

Зверска болка в ръцете събуди оцелелия. Някой масажираше местата, където бяха впити ремъците.

Магадо отвори очи. Намираще се в някаква мизерна колиба върху един сламеник. Една жена, с леко побелели коси, го масажираше с някакъв мехлем и му се усмихна окуражително.

“Коя си ти? Защо правиш това за мен?” - би попитал младежът, ако имаше сили. Но само някакво хъхрене излезе от гърлото му.

— Пий! - каза жената и му даде една лъжица супа.

Той преглътна трудно. Никога не бе опитвал такъв елексир, но можа да поеме само още две лъжици.

Странно, ръцете и краката не го боляха вече толкова. Бял покой изпълваше душата му. Сякаш се бе завърнал у дома...

* * *

Йокумба стъкна огъня и закачи под него котлето с вода. Трябваше да направи отвара за изтощения младеж. Тя се пресегна да свали няколко от закачените на гредите на тавана китки с билки, когато болният се размърда.

— Къде съм? Коя си ти? - попита той с прегракнал глас.

— У дома, в моята колиба. Казвам се Йокумба.

Стопанката беше половин бяла, половин индианка. Имаше къдрави и дълги прошарени коси. Магадо не би могъл да я познава, тъй като нямаше контакти с „прос-

Родени от светлината

толюдието", както висикомерно го наричаше.

Изключително енергична, лечителката отмери нужните билки и ги хвърли в котлето. След няколко минути младежът вече пиеше ужасно горчивия чай, под настойчивия ѝ поглед.

След като го изпи, той облекчено се отпусна назад.

— Аз съм Магадо, син на... - започна болният своята изповед. Но беше прекъснат съвсем скоро.

— Знам - каза стопанката. - Всичко знам. Сега спи...

* * *

На следната сутрин Магадо се събуди без никакви болки. Той разглеждаше билките, които висяха и излъчваха приятен и тайнствен аромат.

Имаше чувството, че всичко досега е било сън, а сега се събужда като новороден.

Неговата спасителка бе запалила огън и вече готвеше нещо.

Младежът се надигна и огледа отново бедната покъщнина.

— Къде спа през тези две нощи? - запита внезапно той.

— Две ли? Та минаха седем дни, откак те свалих от кола... - и тя му посочи натрупаните кожи в ъгъла до огнището.

— Съжалявам, че съм спал в постелята ти - каза Магадо смутено.

— Няма нищо. И без това трябваше да стоя будна, за да те наглеждам.

Закусиха попара и момъкът за първи път стана от сламеника. Краката му се подгъваха, но стигна до вратата.

Там се виждаше реката, група дървета и ниви. Мъж, жена и дъщеря обработваха малка градинка. Група ратаи правеха тухли от кал и слама.

Чуваха се звънливите гласове на играещите деца,

Костадин Боянов

равномерното почукване от работилницата на ковача.

Толкова много хора, за чието съществуване изобщо не бе предполагал! Щяха ли да го приемат?...

* * *

— Провалих всичко - каза Магадо на своята спасителка на следния ден.

— Откъде да започна сега?

— От тук! - отвърна Йокумба и му подаде една мотика. - Прекопай тази леха!

Несвикналият с физическа работа младеж започна да копае, но това дело изобщо не му спореше. Изпотен и задъхан, той криво-ляво успя да свърши лехата.

През това време домакинята се връщаше с две ведра вода от реката. Тя ги остави на земята и погледна критично свършеното.

— Така ли се копае? Трябва всички едри буци да бъдат разбити! - каза на момъка тя и продължи невъзмутимо към колибата.

Магадо изпъшка, вдигна противното оръдие за изтезание и започна отначало. Този път използваше не сляпата сила, а ума си.

Когато слънцето се издигна на небето, той беше свършил, но и силите му също. Дробовете му свиреха, дрехите му бяпа подгизнали от пот.

— Тази работа е май по-голямо мъчение от онова на кола - намери сили да се пошегува Магадо със своята наставница.

Йокумба му подаде една кърпа, за да изтрие потта си и една кратунка. Младежът погледна подозрително нейното съдържание, спомняйки си горчивото лекарство.

— Пий! - усмихна се жената. - Сок от боровинки. Дава сили.

Родени от светлината

— Е, справих ли се? - опита се да изпроси похвала Магадо, като се посъвзе.

— Не съм зле - отвърна стопанката. - Утре - две лехи!

Последното накара мнимия болен да ококори очи и да направи ужасена физиономия. После прихна да се смее...

* * *

Работата в градината укрепи тялото на младежа, а духът му намери покой. За няколко дни той свикна с труда на земеделеца. Беше му забавно как умът и ръцете могат да вършат най-различни неща. Така съзнанието му не се занимаваше със случилото се и то му се струваше все по-далечно и не толкова болезнено. Сякаш наистина се беше родил отново. Харесваха му дребните радости като добре свършената работа, одобрителните думи на Йокумба, разговорите със съседите и игрите на децата. Той се чудеше как досега не е имал сетива за ромоленето на реката, шепота на вятъра в дърветата и гласовете на птиците. Едно от децата го научи да различава техните песни.

Див и високомерен, сега Магадо разбираше колко тежък е трудът и колко богати по душа са бедните хора, далеч повече от празноглавите му приятели от механата.

* * *

Една сутрин времето беше лошо и неподходящо за работа. Младежът седеше на сламеника и гледаше свещенодействието на стопанката над котлето.

— Я ми подай онази билка! - каза Йокумба, като посочи.

— Ето ти ментата - отвърна момъкът и я подаде.

Тя го погледна безмълвно, после му нареди друго,

Костадин Боянов

без да се обръща.

— Дай ми... мащерка!

Билката бе избрана правилно.

— Зърнастец!

И тази билка бе сполучливо подадена.

Йокумба продължи да бърка отварата, която щеше да занесе на болната жена на ковача.

— Хм! Да копаеш не знаеш, а билките знаеш - промърмори си тя.

— Имаше ги нарисувани в една книга - отвърна младежът.

— А може ли да помиришеш рисунката? Виж!н-обърна се Йокумба към него с две еднакви наглед билки в ръцете си. - Виждаш ли разликата?

Магадо разгледа внимателно двете китки. После ги помириса.

— Едната ухае на гора, а другата няма мирис - установи той, като поклати глава в знак на съгласие.

— Ето, виждаш ли? Не винаги в книгите можеш да откриеш всичко. Довери се на сетивата си! - каза поучително Йокумба, докато прецеждаше отварата.

Младежът излезе навън, за да донесе още съчки. Дъждът беше спрял, слънчевите лъчи се пречупваха през дъждовните капки на листата в цветни съчетания. Колко различен беше светът от онзи в книгите! Наистина бе чудесно предизвикателство да го опознаеш!

* * *

Вятърът стенеше в летвите, които се намираха над вратата и не бяха заковани добре. Йокумба бе отишла да нагледа болните в околните къщи.

Магадо излезе от колибата. За да се отиде до Якуб ковача, трябваше да се мине оттатък реката по един дъсчен мост.

Родени от светлината

Младежът поздрави учтиво владетеля на огъня в неговото царство. Той погледа с интерес как нажеженото желязо променя формата си. Якуб беше едър, с черни дълги мустаци и добродушно лице. Беше препасан с кожена престилка.

— Как е жена ти, майсторе? - попита Магадо, спомнил си за отварата, която бе донесъл предния път.

— Добре е. Оставил съм я да поспи тази заран - отвърна любезно ковача.

— А ти като топиш метала, защо не правиш тъй - попита младежът и подробно обясни за какво става дума.

— Хммм... А ти откъде го знаеш? - повдигна вежди ковачът.

— От една книга.

— Хм, до сега ковашките тайни са се предавали от баща на син. Тази твоя книга... ковач ли я е писал?

— А ти пробвай! - настоя Магадо и се усмихна. - Всъщност дошъл съм за малко пирони...

— Вземи си! Има колкого щеш! А... защо са ти?

— Искам да закова нещо... - с нежелание да обяснява отвърна момъкът.

На обед собственоръчно издяланата и закована летва грееше на мястото си над вратата и фасадата на колибата имаше „приличен“ вид. Магадо се радваше на това свое творение.

Когато Йокумба се завърна от обиколката си, тя поздрави уморено „майстора“ за добрата идея. Този път лечителката се беше разболяла.

Младежът стъкна огъня, зави я с кожата, но тя трепереше от студ. С много труд лечителката изреди колко и от кои билки да вземе, за да направи лек.

Изцелителят по неволя се зае усърдно с работата си.

— Не толкова от тази билка! Слага се само една щипка! - чу се гласът на Йокумба.

Костадин Боянов

Тя изпи приготвения лек и заспа.

Магадо реши да отиде на лов. Той си спомни как шаманът хващаше игуани. Трябваше само да се издебне гущера, да се улови за опашката и рязко да се обърне по гръб. Меките му долни части тогава бяха уязвими за копие или нож, тъй като трудно се преобръщаше.

Така и направи. Трудно му беше да одере дивеча, но накрая и с това се справи.

За вечеря в котлето къкреше супа с парчета месо, патати и други зеленчуци за скъпата му наставница...

* * *

Тъй като Йокумба беше много болна, Магадо трябваше да отнесе едни мехлеми на продавачката Мерида на пазарния площад.

Като чу тази заръка, младежът настрахна. Той се страхуваше да отиде на мястото на своя позор, да не би да го познаят.

За негово облекчение, никой не разпозна в дрипавия и слаб момък някогашния богаташки син.

Мерида прие лековете и заплати с провизии, както обикновено. Тя дъвчеше хляб със сирене.

— Защо не си носите обяд от дома? - запита младежът.

— Няма кой да го приготви, нали цял ден съм тук - обясни продавачката.

Младежът си тръгна, замислен над една идея, достойна за един предприемчив юдей...

* * *

Направените от Магадо питки фуджитас, напълнени с месо, зеленчуци и лют доматен сос много се харесаха на продавачите.

Всеки ден той ходеше по обед към пазара с тава

закуски на главата си.

Веднаж по пътя го застигна един старец.

— Спорен ти ден, момко! - поздрави старият човек
- Накъде си се запътил?

— Отивам на пазара. Ето - вземи една тортиля да утолиш глада си.

Старецът взе закуската и благодари.

— Вкусна е! - каза той, продължавайки с Магадо по пътя. - Хо! Вкусно!

При тези познати думи младежът се спъна и щеше да изтърве закуските, ако не бе оставил тавата на земята.

Пред него стоеше същият шаман от старите времена.

— Виждам, че си се променил, момко! - каза мъдрецът, като го оглеждаше. - Добре! Много добре! Продължавай все така! А тортилите са наистина вкусни...

Младежът се наведе, за ди си вземе стоката. Той искаше да благодари на шамана за урока. Имаше да го пита толкова неща...

Когато се обърна, видя само един кондор, издигащ се над дърветата.

Наистина ли шаманът бе този кондор? Беше ли той живата памет на инките? И защо го спаси?

* * *

Вече трети ден валеше проливен дъжд. В такова време лечителката обучаваше Магадо за билките.

— Как се прави отвара за кашлица?

Младежът изреждаше съставките и тяхното количество.

— А за пролетната треска?

Магадо отговори и този път правилно.

Неговата учителка кимна одобрително и му каза със сериозен вид.

Костадин Боянов

— И запомни, лечителят никога не прави отрова или отвара за помятане. Той дава, не отнема живот...

Когато дъждът спря, Йокумба събра в торбата си билки и мехлеми, за да обиколи отново съседните села.

— Ще се забавя цяла седмица! - рече тя. - Да се грижиш за градината!

Магадо ѝ подаде торбата и целуна ръката, която му бе дала нов живот и смисъл...

* * *

Дърводелецът Фернандо живееше с многобройната си челяд близо до мелницата. Той беше висок и слаб, с весел нрав и винаги имаше по една шега в устата.

— Хей, младежо, що за кораб си понесъл на главата си? - започна Фернандо, щом зърна натоварения с тава закуски гостенин.

— Има пробойна, ще потъне! Скоро викай децата да го разтоварят! - отвърна Магадо, като комично накланяше тавата ту на едната, ту на другата страна.

С радостни викове петте деца се втурнаха към гостенина и бързо изпразниха товара на "кораба". Най-малкото от тях, шестгодишно момиченце с къдрави кестеняви коси, подскочи и се сгуши в прегръдките на момъка. Тя беше неговата любимка.

Колко весело и топло беше в дома на дърводелеца! Тук младежът имаше усещането за дом и семейство, каквито нямаше, бе обграден с обич и разбиране.

Жената на дърводелеца се появи, за да внесе ред в палавата дружина. Дребна, закръглена и енергична, тя управляваше с твърда ръка своя "екипаж", пристигнал с втората вълна колонисти в Мексико.

— Мадре диос! Пак си се изцапал! - сгълча тя мъжа си и го накара да облече чиста карирана риза.

Майката се усмихна при вида на Кончита, която чу-

Родени от светлината

руликаше доволно в скута на гостенина и го дърпаше за косата, колчем той насочеше вниманието си другаде.

Домакинята сипа на двамата мъже от супата, която къкреше над огнището.

— Кончита, остави човека да хапне! - смъмри тя дъщеря си.

— Не си го давам! Той си е мой! - отвърна невъзмутимо къдрокосата непослушница и се изплези, наградена със смеха на останалите.

Магадо понечи да ѝ даде една лъжица супа, но тя намръщи носле, категорично врътна глава, скочи на пода и отиде да си играе с кучето...

...Точно това кутре на бели и черни петна беше причината да се запознаят. Един следобед валеше проливен дъжд. Едва ли някой би се осмелил да излезе в такова време, но Магадо чу скимтене и излезе на прага. Недалече беше дървеният мост, който по средата вече бе залят от бучащата река. Една светкавица освети отсреща и той видя момиченце, което се държи за парапета и гледа уплашено мътните води. То искаше да прибере кучето, неизвестно как преминало на отсамния бряг. Най-накрая събра сили и се завтече през наводнената част на моста, без да чуе предупредителния вик на младежа. Водата я повлече и удари в другото перило. Момъкът нямаше време за друго, освен да скочи в реката след безжизненото тяло. От следващите моменти той помнеше само как стиска скъпоценния си товар и мокър до кости достигна колибата. Като по чудо от кученцето ги беше последвало.

Няколко дни Магадо полагаше грижи за малката си пациентка под съветите на своята наставница. Разказваше ѝ приказки, даваше ѝ чайове и своята обич. Никога досега не се беше грижил за някого. Чувстваше се особено, усещаше пълнота в душата си. Малката въл-

Костадин Боянов

шебница покори сърцето му и излекува раните в него...

— Имам една молба. - каза момъкът, като привърши с обяда и спомените.

— Каква е тя? - попита домакинята.

— Искам да направим изненада за Йокумба и...

* * *

В петък пренесоха нарове и ги сглобиха, като сложиха и нови сламеници отгоре. Повече ги затрудниха сглобките на краката на масата и столовете, но в събота на обяд всичко бе готово.

Магадо усърдно измете колибата, изми и подреди всички гърненца на новата полица, която бяха направили.

Съботният обяд беше тържествен в дома на дърводелеца. Пиха текила и пяха най-различни песни.

В неделната вечер Йокумба още не беше пристигнала. Младежът отиде няколко пъти до завоя на реката и се връщаше все по-разтревожен.

Тя дойде по пладне на другия ден, като вървеше бавно. По лицето ѝ бе изписана болка и умора, но малко се поразведри като видя пригответената изненада.

— Нямахме нужда! - протестираше притеснено Йокумба пред "майсторите" на мебелите. - И старият сламеник си беше удобен. А виж - масата е нужна...

Лечителката накара Магадо да ѝ подаде отварата от напръстник, отмери няколко капки в керамичната чаша и го изпи с малко вода.

Тя погледна ученика си с любов и тревога.

— Ке паса?³ - запита младежът. - Направих всичко това за теб, но без теб то няма смисъл...

— Има! Ти се научи да се трудиш и да уважаваш труда и на най-бедния човек. Това не е малко. Но друго

3 Какво става?

Родени от светлината

има - добави бавно Йокумба. - Баща ти е болен. Навярно-безнадеждно...

Магадо се облече набързо във възможно най-приличните си дрехи. Лечителката оправи реверите му и го потупа.

— Върви! Трябва да оправиш тази каша...

Притеснен от новината, момъкът забърза към града...

* * *

Един дрипав и слаб младеж похлопа на портите на сапунджията. Вечерта се спускаше над града, дюкяните се затваряха, група младежи отиваше към близката кръчма.

— Кой е? - запита някой, без да отваря резето.

— Нося лекове за господаря - отвърна фигурата в тъмното, без да се представи.

Вратата се отвори и слугата пропусна неочаквания лечител. Когато стигнаха стаята на болния, оттам излезе първият калфа. Той измери с поглед момъка, сторил му се познат, но после сви рамене и заслиза по стълбите.

На леглото лежеше едър мъж, видимо изтощен от треската. Някога светлорусите му коси сега бяха тютюневожълти.

Лечителят отмери малко отвара за треска в една чаша и се опита да я налее в устните на мъжа. Той откряна клепачи от живителната течност и впи трескавите си очи в младежа.

— Магадо? Сине! Ти ли си? Или Бог те праща да ме прибереш?

— Аз съм, татко - отвърна развълнувано синът.

— Прости ми. След като майка ти умря, сякаш мълният изгори сърцето ми. После работата потръгна. Имането замая главата ми. Парите и властта, която даваха, бяха всичко за мен, но душата ми бе пуста. Мислех си,

Костадин Боянов

че мога да купя обичта ти със същите тези пари...

— Колко пъти съм искал вместо това да ме прегърнеш и да ми кажеш, че ме обичаш! - каза Магадо. - Толкова ли трудно бе да го сториш?

— Прости ми. Не знаех как да го сторя. Искях най-доброто за тебе, да наследиш занаята ми и да станеш човек. Прощаваш ли ми?

— Прощавам ти - прошепна синът. -И ти ми прости за моята неразумност и гордост.

Последните думи бащата навярно не ги чу. Бе престанал да диша...

* * *

Магадо погребва баща си на следния ден. Слугите, работниците и калфите не можеха да повярват, че синът е жив.

На младежа му трябваха още два дни, за да провери бащините тефтери. Той даде работилницата на двамата калфи. Останалите пари раздаде поравно на работниците и слугите. От вещите взе само книгата за билки и брошката на майка си.

Всички бяха изненадани от постъпката му и неочакваната промяна, настъпила в блудния син. Биха го сметнали за луд, ако не беше наместил изкълчения глезен на един слуга и дал отвара за детето на готвачката.

Магадо въздъхна и затвори портите на работилницата. Той затвори последната страница от своето минало...

* * *

Зад завоя вече можеше да се види свидната колиба. Странно, от комина не излизаше пушек. Със свито сърце Магадо се завтече по дървения мост.

В колибата нямаше никого. Той отиде към съседите, за да попита за учителката си.

Родени от светлината

Дърводелецът го посрещна този път мълчаливо, покани го да седне и му сипа една текила.

— Къде е Йокумба? Казвай... какво се е случило?

Фернандо го погледна и едва промълви.

— Отиде си.

— Но... как така? Как е възможно? - недоумяваше Магадо.

— Тя ти остави едно малко сандъче...

Дърводелецът се върна от кухнята с една малка кутия с плъзгащ се капак...

* * *

Младежът отвори кутията под сянката на старото дърво. Листата шепнеха тъжно. Той отмести капака и ... занемя.

Вътре беше шалът на посветения.

— Как? Как е възможно? Как не съм разбрал? - питаше се на глас той.

Беше живял с една посветена, без изобщо да разбере.

Когато преди няколко години беше посегнал към скъпоценното парче плат, той си мислеше, че ще получи наготово почит и слава.

Но наивният богаташки син не можеше да разбере, че не шалът прави човека, а онова, което е вътре в него.

Шалът на посветения не беше парче тъкан, а призвание, което трябваше да се заслужи със всяко едно дихание, мисъл, чувство и дело.

Магадо целуна благоговейно шала на своята любима учителка, завърза го на дървото и коленичи. Шалът заплъюща на вятъра и като нежна милувка премина през сърцето му и го разтърси целия.

Един кондор изкрещя в небето. Младежът го погледна през сълзите в очите си.

Костадин Боянов

— Ела! Стига си плакал! - побутна го Кончита. - Знаеш ли, че...

Той стана, пое детската ръчица и потеглиха към къщата...

* * *

Йокумба стоеше на върха на пирамидата на Слънцето в Града на боговете Теотихуакан.

Тя повдигна дясната си ръка и каменната арка се изпълни със златна светлина.

Лечителката понечи да влезе в нея, но могъщ глас се чу отвътре.

— Още е рано! Имаш нов ученик!

Златната светлина блиска и я обля цялата. Жената се олюля, но остана на краката си. Божественият огън смъкна товара на годините, болките в сърцето стихнаха, косите ѝ придобиха прежния цвят, бръчките се изгладиха, но очите помнеха преживяното.

Тя се вгледа в окоето на кондора, за да види новия си ученик. Настъпваше пролет и като пъпка жадно я викаше духът му, за да разцъфне...

Вплетено в шарките на мексикансия шал:

1. Градът Теотихуакан наистина се намира в планините на 30 км. северно от Мексико сити и е туристическа забележителност.

2. Площадката с каменната арка наистина съществува и там всяка година има празници.

3. Описаната пещера със скални рисунки на първобитни хора също я има, но за целите на разказа е "преместена" по-наблизо.

4. Ритуалът със "завързване" на слънцето се е извършвал на Мачу Пикчу, но има данни, че такива каменни календари имало и в другите градове на инките.

5. Fray Juan de Zumárraga и Vasco de Quiroga през 17-ти век проповядвали подобни хуманни идеи и създаването на утопичния Град на Бога.

6. И деята за привнесения характер на човешките жертвоприношения от кастата на жреците е авторово мнение.

ИКОНАТА

Фалшификаторът беше хванат. Стражарите бяха изумени, че това е старец на преклонна възраст. Малкото червено куфарче с олющена боя беше с резбарските му инструменти.

Стражарите го въведоха в килията, като хвърлиха багажа му на нара. Затворникът се засуети и започна да вади и прережда багажа си, сякаш така щеше да намери някакъв изход от положението. Когато го оставиха, той за пореден път бръкна в куфарчето и оттам изпадна една шкурка. Старецът я взе в мазолестите си ръце и почувства дълбоко разкаяние:

— Господи! Господи-и-и! Прости ми греховете! - извика той към тавана под кискането на затворниците от другите килии.

Нямаше съмнение - беше в затвора.

За пореден път той се върна към момента, когато онова момче влезе неочаквано в работилницата. То видя дървените щампи и купищата фалшиви пари. Не трябваше да ги вижда. Старецът огледа с омерзение ръцете си. Грозен белег от изгаряне имаше на опакото на лявата му ръка. Но най-грозното беше, че същите тези ръце, които бяха резбовали чудни пейзажи, посегнаха на детето.

Резбарят помоли от управата да му дадат една дъсчица, която да дълбае. Същите сметнаха това за безобидно занимание, в сравнение с тежкото му провинение и убийството на момчето.

Разрешиха му само малкото резбарско длето, понеже с него явно нямаше да се нарани.

— Господ ще ми прости! Господ ще ми прости! -

Костадин Боянов

бърбореше белобрадият старец и дълбаеше дървото. Сълзи се стичаха по бузите му. Всички го мислеха за полудял, че си говори сам. Той едва докосваше оскъдната дажба от черен хляб и супа.

Резбарят се бореше с времето. Малко време му оставаше да живее, а делото, с което се беше заел, не беше лесно. Никой не разбра как успя.

От резбованата дъска го гледаха очите на момчето. Те го горяха докато работеше денем и нощем - сини, невинни и добри.

Занданът имаше солиден покрив, подкрепен отвън с дебели, грубо одялани дънери. На тях окачваха въжетата за бесене.

Изведоха го в същата дрезгава утрин, когато завърши картината.

Когато въжетото се вряза в гърлото му, пред очите му затанцуваха червени кръгове. Последната искрица мисъл, която трептеше в отлитащото му съзнание, беше: „Ще ми прости ли Бог? Ще ми прости ли?“

Когато отвориха килията, за да вземат вещите му, на нара беше поставена иконата на Исус. Усмиваха ли се очите му?

Няма думи:

През клупа на бесилото няма думи за прошката и покаянието.

Кога е било? Може ли да се потърси по времето на този вид дърворезба? Не посмях да опитам. От душата ми се изтръгна молитва за покаялия се майстор на икони.

ИЗПОВЕДТА НА ИЗПОВЕДНИКА

— Признаваш ли се за виновен?

Лилавите роби на обвинителите плуваха в перлената мъгла.

Сън ли бе това? Кошмар в мъглата на безвремието?

Спомних си за оня тържествен ден, когато, бос и с бяла роба, бях сред послушниците, които изричаха тържествената клетва:

„In sanctum diem, in corporis Christem irurarimus.

In sanctum diem, in sanguis Christem irurarimus.”

Всеки послушник поемаше причастието - тялото и кръвта Христова, а после - свещеническите одежди.

Виновен ли бях, че се обрекох на Бога?

— Признаваш ли се за виновен?

Спомних си градината, където се разхождахме с моя наставник.

— Ти имаш разсъдливост и блестяща риторика. Но това не е достатъчно, за да служиш на Бога - казваше той. - Думите са като куха мед, що звънка, ако в тях няма сърце.

— Как да влея сърцето си в думите?

— Бог е във всичко. Той е в онази капка роса на листото, в облака и мравката.

Трябва да усетиш Отца и свещеното Му дихание, обгръщащо всякое творение!

Усещай!

Виновен ли бях, че тогава не успях?

— Изповядай се! Отречи се от греха!

Вече преподавател по теология и риторика, имах собствена стая. Писалището бе наклонено, за да може да се чете и пише на рулата пергамент. Креслото бе удобно, но буйният ми нрав ме караше да се разхождам, докато вдъхновението ме навестеше и трескаво надрасквах прав думите на някое остроумие.

През отворената врата можеше да се види градината и градинарката - селско момиче, което подрязваше храстите.

Както винаги, Маргарита ме поздрави учтиво, оставяйки ръкавиците и ножиците.

Обичахме да се разхождаме из този зелен рай и да разговаряме за какво ли не.

— Виж! Днес розите са напъпили! Сякаш дишат и се усмихват! - бе казала тя.

Устните ѝ, подобни на свежите розови листенца, привлякоха целувката ми.

Разбрала истината, Маргарита ме отблъсна от светотатственото начинание, сложила ръка на устата си. Очите ѝ бяха изпълнени с изумление, когато побягна.

Грях ли бе, че се бях влюбил?

— Признаваш ли се в сквернословна ерес със светски мисли? - гласът на съдебните заседатели беше като един - внушителен, страховит, обвиняващ...

Изпълнявайки задълженията си на ректор, бях занемарил разходките в градината, нито видях повече Маргарита.

Онази сутрин свежото утро отново ме примамми към лехите с рози. Някои от тях бяха разтворили своите

Родени от светлината

чашки. Пролетното слънце издигаше маранята от тях и те сякаш дишаха, както бе рекла Маргарита.

Розите бяха съединени с незрими нишки. Те поемаха от земята и небесата. Всичко бе съединено в удивителна хармония.

Всяко листенце бе разположено в съгласие с останалите - Божествената хармония, за която някога говореше моят наставник.

Възможно ли бе да се създадат правила на обноси, така че и между хората да е същото?

Осенен от идеята, нахълтах в стаята и потопих перо в оловната мастилница.

Червено. Важните неща трябваше да бъдат написани с червено - като кръвта Христова, която е Истина...

— Признаваш ли се в грешки като изповедник?

Никога няма да забравя онази вечер, когато Маргарита почука на вратата ми.

Валеше проливен дъжд. Бялата ѝ блуза бе подгизнала, устните ѝ трепереха и тялото ѝ се отпусна в ръцете ми.

Настаних я в креслото си до огъня и ѝ подадох чашата си с чай.

Дълго време тя не можеше да се съвземе, за да обясни ненадейното си посещение.

Годеникът ѝ бе заловен от инквизицията и тя ме молеше да помогна...

На другия ден пристигнах в съдилището под предлог, че искам да изповядам затворниците.

— Обвинен си в използване на отвари и заклинания! Признаваш ли се за слуга на дявола?

Нажежените жезла се допряха до плътта и годеникът на Маргарита изпищя от болка.

Костадин Боянов

Не можех да гледам повече мъченията на инквизиторите.

— Не заклинания! Казвах Pater Noster! - достигна ме гласът на мъченика.

Тези думи ме стреснаха и уплашиха.

— Господ ще отсъди! - рекох си аз и се прекръстих...

Пабло от Кастиля бе изгорен на клада в петък на пазарния площад.

— Признаваш ли се за виновен?

Войната с французите вилнееше, но още по-страшна бе чумата.

При все това не можех да допусна жигосаните от болестта да бъдат погребани неопяти.

Изгубих броя на онези, които представих пред Отца, в тези жестоки времена.

Двама души положиха скромния ковчег на блаженочившата и се отдръпнаха.

Пристъпих до каруцата и разтворих одеялото, за да видя лицето. Зави ми се свят и се подпрях на дъските. Беше Маргарита.

Сините ѝ очи бяха отворени и ме гледаха обвинително. Ръцете ми трепереха и нямах сили да ги затворя. Тези очи пронизваха душата ми с невероятна болка...

— Виновен съм.

Тъмницата. Две години на хляб и вода. Но по-страшно беше разкаянието, което ме измъчваше всеки ден.

— Господи, прости ми, че усетих Твоето дихание! Че съединих с него душата си, думите си.

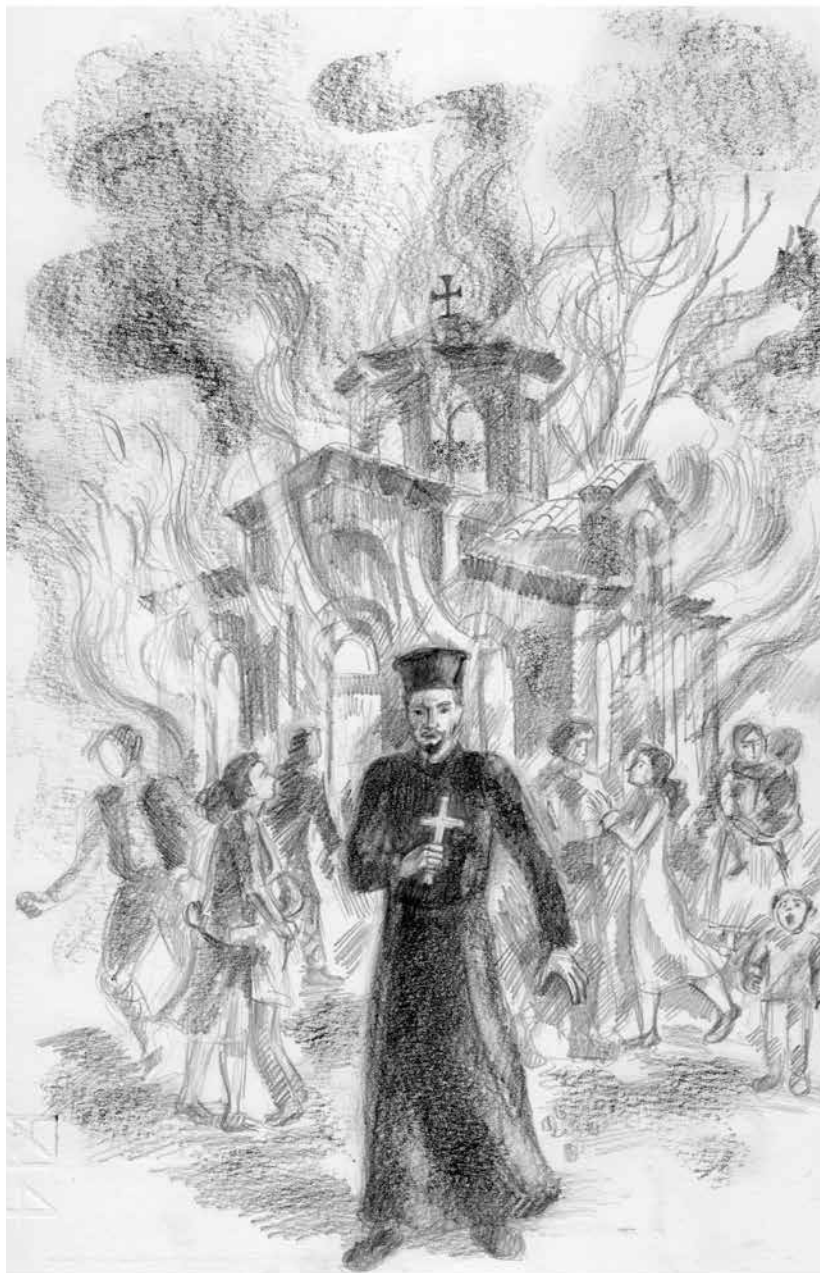
Прости ми, че не опазих Маргарита и годеника ѝ! Бях страхлив да се опълча на инквизиторите.

Родени от светлината

Прости ми, скъпа Маргарита! Разкайвам се с цялата си душа и те моля за прошка!

Прости ми, пресвета Богородице моя!...

Балтазар Грасиан почина на 6 декември 1658г. в Тарасона, Испания.

ИЗПИСАНО НА НЕБЕСАТА

Сега, когато в бяла власеница духът ми се уема към Светлината, една молитва излъчва цялото ми същество:

Господи, упокой душите на мъчениците! Благослови костите на ония, които погинаха за род и вяра под ятагана на зверовете! Които вървяха и вярваха докрай след кръста! Жертвата им не е описана, освен с кръвта им на небесата!

Вечна им памет!

* * *

Хич не си е малко наше село - сигурно има сто къшли и две махали. Некогиш потоп ли е имало или поганска напаст - от селото до реката камик връз камик не останало. Сите бегали нагоре и тъй издигнали Горната махала.

Хубаво, ама харна земя изпуска ли се - дето боднеш нещо, край реката се хваща. И тъй обратно заселили Долната махала. Там се хвалят с доматиите и пипера, а карпузите - големи като читашки глави.

А у Горната махала какво - само кози и лозя виреят. Но им е най-хубаво виното!

Та така - тая препирня и надпреварване между двете махали не е отколе. Ама ме питате - аз дека съм? До мегдана, во черковата поп съм, баш между двата огинья, да ги спирам, да се не ритат като атове.

Менека баба Сладуна до Христовия дом подфърлено бебе ме намерила и отгледала като свое. Хората все тъй разправяха, че пъпът ми в църквата паднал, значи - за църковните работи да се изуча, че и хляб да си имам като съм сам-самин.

Речено-сторено. Проводили ме настоятелите да се

Костадин Боянов

запопя и ей ме на - обратно у село. Само дето баба Сладуна, честна ѝ пръст, се поминала, дорде съм бил у града, пък те хабер да не ми пратят...

Тъй почнах у черковата служба да служа. За клисар ми дадоха Ивана Лудото - малоумно, но незлобливо и много работливо момче. Много обичаше да бий камбаните. Дай му на него да бий и да зяпа отгоре!

С дълга брада и много слаб, все ставах за задявка на младежите, ама не се сърдя.

— Ей, попе, то сватби, то кръщенета - а все си слаб!

— А вие Ивана Рилския знаете ли? - думам им аз. - С акриди и мед се е хранил, а какви славни дела сделал...

С дружен смях момците отминуваха, далече им божиите работи, виж - некая мома по да имат в сърцето.

Тъй течаха времената в наше село, ама други настъпиха....

* * *

Чудна пролет се пукна у наше село тая година! Едни дървета напъпили, един цвят и сладостно ухание на нещо ново. Само дето щъркелите още ги няма в гнездото на камбанарията. Де ли са се изгубили нашите щъркели?

Всичко хубаво, друго някак. И момците от двете махали - едни кротки, гаче ангелчета небесни. Наместо у неделя пред кръчмата със сопи главите да си пукат, все се събират у Митю Кривия, воденичаря, все за нещо си хортуват.

Митю ли? Митю Кривия тъй му е прякорът, щото лани си счупи крака като оправяше колелото. Ужким един хекимин от града му събра костите, ама накриво нарастнаха и тъй остана да си куца. Син му пое меленето, че то с тоя крак и една торба не мож подигна. А щерка му, Елица - най-лична мома в селото. С онея ми

Родени от светлината

ти дълги черни плитки, с онея ми ти дълги мигли и очи като на кошута, а стъпя като царица...

Тъй стана, че венчавката ѝ с Петър от Горната махала ознаменува сякаш края на махленската сръдня, тъй поне се надявах. За Петра, сина на Вълчо Чобанина, що да ви река? Строен левент, а ума му - сече като бръснач. С кестеняви коси и сини очи, може да вземе сърцето на всекоя изгора. Ама не - Елица, та Елица...

Само дето никой се не мерка тея дни у черковата, а за полска работа не е време и ми е криво. Де са всички?

Питам Райна, щерката на даскаля Маноля.

— Райно, оти у черкова никой се не весна?

А тя ми рекна.

— Ми то, попе, нали знайш - шием, тъчем, прикя стягаме.

— Бре, че то десет ката прикя досега да сте сторили! - викам малко обиден аз.

Питам и Рачо Сербеза, кундурджията, пръв другар на Петра. А той - дребен, ама як, засукал едни мустаки и дума:

— Стягаме надпревара по мерене с пушки, нали ловна дружина имаме. Много лисици има тъдява - и ми намига...

Странна тая пролет, с едни потайности у всички. И сите едни вървят горди, усмихнати, лицата им светят. Мислех си - за Великден се стягат, а то - друг Велик Ден, ама кой да знай?...

* * *

Тъкмо Иванчо би за последно камбаните по вечерно време и не щеш ли - сите момци у черковата влезнаха. Гледам го Петър, отпреде ми, пристъпя от крак на крак.

— Що има, Петре? За венчавката ли си дошел?

— Бе то венчавката... - мрънка той, - за друго сме дошли.

Костадин Боянов

А Рачо Сербеза, като по-окумуш, за расото ме хвана и както си е гласовит, шепне като мечка.

— Попе, чалмите нещо са се разшетали. Оружие по къщята дирят. Молим те у черковата пушките да скрием... - и ме гледа, гаче на икона се моли.

— Що думаш? Оружие в Божия дом? Как тъй да стане тая работа? – викам му аз слисан.

А той като се ядоса, хвана ме за гушата и ме повдигна.

— Попе, ние свято дело сме подхванали, за свободата народна. Как тъй Бог да не благославя правото дело? - и ме пуска, сякаш змия усойница е държал.

А Петър ми дума кротко, ама очите му горят право в сърцето ми като живи въглени.

— Отче, слез на земята най-сетне! Или си със селото, или - с душманите...

И си тръгнаха те, а на мене ченето ми трака. Брей, що сторих? Как небесните и земни работи у ред да туря?

Паднах аз на колене пред Пресвета Богородица да се моля що да сторя. Как оръжия смертелни в пресветия храм да скрия?

И изведнаж - гледам златна светлина, а то отвънка сигур вече месечина грее. И светлината - право в олтар свети. Значи - ей къде да се крий. Щом е света работа, на най-светото место да иде. Олекна ми на сърцето.

Ставам аз и както съм си без калимавка, тичам към воденицата. Отварям аз, ни жив, ни умрел вратата и викам.

— Братя! Знамение небесно ми се яви! Знаем де да скрием пушката...

* * *

Тъй скрихме оръжието. На сетния ден съботен, заранта, Райна, на даскала щерката, минува.

Родени от светлината

— Що, Райне? Да се изповедаш ли си дошла? Абе, то не е време сега, но кажи...

— Тейко ма проводи с таз бележка и да ти кажа, че момците вечерта ще дойдат да се закълнат, готов да си - мига срещу мене тя с невинните си очи.

Отиде си момата, отварям хартиятката, а тя пари от думите, вътре изписани. Силен, ама болен човек ги писал. Даскал Манол миналата пролет шамароса едно заптие и мискинин го нарече, щото девойки от школото задирял. А то как да се обърне работата - у града даскала запряха. Що са го правили - не каза, ама подир седмица с каруца го докараха, гръбнака му пречупили и краката не мърда. Ни жив, ни умрел, последна комка му давах, ама оживе. Добре, че нотабилите Петра за подидаскал сториха, щото школото щеше да се затвори. Ама бива ли тъй - за една права дума изедниците човека да затриват...

Харни думи написал даскалът, ама не стигат. Как свети думи на молитва да уцеля? И тъй мислих, и инак. А вечерта иде. Брей, що да сторя? Нема такваз молитва у кондките...

Дойдоха значи, момците пременени и Райна с тях. Хубава работа - бива ли за юнашко дело мома да се закълнява?

Отворих ази Светата книга, ама устата ми - залепнали. А Рачо Сербеза тури отгоре пищов и кама от силяха си и вика.

— Хайде сега, давай, попе!

И почвам аз, а думите сами от устата ми излизат, гаче сам Йоан Богослов на ухо ми ги реди.

— Ние, от селото юнаци събрани, за свободата народна издигаме глас и оружие. Кълнем се да се бием докрай с душманските зверове юдови за земята родна и ако би дали живота си - да умрем за нея!

Костадин Боянов

И нека на тая клетва свещена свидетели бидат кръста, камата и пищова. Бог да благослови десниците ни и светото дело! И който се отметне от клетвата във вечен огин да гори и анатемосан да биде!

Амин! Заклех се!

Казах аз тея думи, а те не от бележката, от сърцето ми излезнали. А от очите ми - сълзи текат. И думам на момците събрани.

— И аз се закълнах!

* * *

А буната почна ето така:

Дойдоха рано заранта момчетата во черкова. Изпървом не ги познах - таквиз пременени - с форми, украсени с гайтани, калпаци с левове - московци същи! Ето, значи де момите са си изболи очите, дрехи да им стъкмят.

— Абе, момчета, рано сте дошли за венчавката на Петра! - подкачам ги аз.

А те - радостни, очите им светят, гаче на сватба отиват. И Митю Кривия с тях - посивял от брашното и годинките, а като дете се радва. Нищо, че куца.

Грабват пушките от олтара и право в Долната махала, дето турци и цигани има. А те, като чули първата пушка, плюли си на петите и дим да ги няма. Само онуй заптие, зарад което даскала осакатиха, го сгацили наште. А той - хвърлил пушката и през блатото. Мерили го веднъж, мерили го втори път. Уцелили ли - не разбрали, щото потънал...

Връщат се момчетата пред черкова на мегдана и юнашка песен пеят, значи - успели са.

— Иване, скоро бий камбаните! - викам аз.

Бият камбаните - целият Балкан се тресе, целото село се събра като на празник. Майки с китки синовете

Родени от светлината

закичват, деца викат, баби се кръстят. И сите се радват на свободата и войската наша.

Гледам и аз напетите юнаци и си мисля.

“Боже, кой бех аз, че ги закълнах? Та те от Господа Бога благословени са си били, свети арахангел Михаил оръжие в ръцете им турил и ангелско войнство подир тех лети...”

И ето - пред тех се изстъпиха Петър и Елица, венчавка да им сторя. Елица - целата в бело, ангел небесен. А Петър у тази форма - княз български. Смъмрих Иванча короните пред черкова да изнесе и там - пред всички ги венчах...

Какви съм думи издумал - не помним. Само после ми разправяха, че цар и царица съм ги наричал. И тъй си остана - сватбата на царя и царицата български, во първия ден свободен.

Тъкмо свършихме венчавката и пак камбаните забиха. Бре, Иванчо, полуде ли? А той бие, дългите му коси развени, и вика:

— Ехе-е-й! Щъркелите, щъркелите-е-е!

И верно - щъркелите най-сетне си дойдоха. Кръжат около камбанарията за късмет. Сватба и щъркели - двойна добра поличба за делата народни.

Тоз беше най-щастливият ден на селото вовеки!

* * *

Пияни, пияни беха тея дни свободни, от свободата се упивахме.

Ама много хубаво - не е на хубаво. Седмица мина, а от града нищо не иде. Нито юнаци наши хабер да пратят, нито читаци на юруш да пристъпят. Бре, каква е тая работа?

Хортуваме си тъй с момците на мегдана. И тъй го мислихме, и инак - трябва да пратиме некой да види що става.

Костадин Боянов

— Ама да е некой, дето да не буди подозрение – казах дълбокомислено аз. - Каквато и войска да срещне, да не го закачи.

Чула туй Стефка, жена разпътна и при нас дойде. Тръсна червените си коси и тъй вика:

— Мене ме пратете, все едно за червила и белила съм у града отишла. И аз за свободата нещо искам да сторя.

“Брей, грешница, а засрами много праведници!” - мисля си аз.

— Абе то - харно, ама сама жена на път - не е добре! - рече Митю Кривия.

И тъй решихме Стефка с Митю да идат да видят що става. Тръгнаха те с една каручка, а ние ги гледаме и сърцата ни като врабчета свити.

Подир обед, откъм Горната махала, почна пукотевица. Турците и циганите, що избегаха от село, ни изедоха главата. По овчарските пътечки башибозука превели да ни удари в гръб. А те, нашите момчета - към долината и града гледали, отде да знаят, че отзад идат.

Тъй паднаха първите жертви. Настана паника. Всички от Горната махала побегнаха къде черкова и Долната махала.

В туй време гледаме с Рачо - връща се каручката, Стефка някаква червена кърпа вее. Наближи тя, скочи и тича запъхтяна. Гледаме - по кърпата кръв, а жената от уплах не може продума.

— Войска, голема войска иде от града!

— Кой, наши ли? - пита Мирчо Нотабила и всички го изгледаха изкосо.

— Стефке, а де е Митю? - дума Петър, а лицето му пребледнело.

— Нема го вече Митю... - рече жената и се разтресе

от плач.

Сълзите на Мария Магдалена беха в очите на тая юначна българка...

* * *

Като черни градоносни облаци се нахвърлиха башибозуците на Горната махала. Екот на пушки и писъци се сляха в едно. Пламнаха къшлите, от юродите погански запалени. И гъстък дим въздигаше отчаянието. У едни то биде отчаяна храброст, у други - отчаяна мерзост.

Пищят женурята и децата, бегат къде реката. А там - черно от аскера, дето от града придошъл. Кой избегал преди туй - избегал.

Сите мученици во черкова спасение последно подириха. И като минуват, разправят - милост немали душманите - всекиго де срещнат - посичали.

Ето я Райна, на даскала щерката и тя иде - ни жива, ни умрела.

— Райно, а тейка ти де оставихте? - питам я аз.

Страшни, страшни очите на туй шестнайсет годишно момиче, не могат заплака. И ми разправя как тейко ѝ рекъл на чардака да го изнесе, щото краката му не работят. И двата пищова му в скута положила.

— Бегай при баба Станка, щерко! Мене ме не мисли! Нема да се дам на чалмите мърцина! - тъй рекъл даскалът.

На колене го молила да тръгне, не склонил.

Гледам до сребърния бор на баира къшлата на Маюля - целата в огин и изтръпнах. "Изгоре! Изгоре даскала като вощеница! Вечна му память!" - и бутнах Райна къде баба ѝ, нищо да не разбере.

А камбаните бият на беда велика. Как туй момче, Иванчо, не се умори? Тича народът во черкова да

Костадин Боянов

се прибере, сам Господ Бог да ги запази от зверовете страшни.

Не щеш ли - пушка пукна и камбаните замлъкнаха. Полете Иванчо от камбанарията, а щъркелите над него уплашени кръжат. Тичам към момчето, а плочникът черковен - оплискан с кръвта му. Той ме погледна с ясните си очи само.

— Тате... - рече и издъхна...

Боже! Милият! Нали се за него грижих, сигурно за отец свой ме е имал! Паднах на колене и само очите му склопих и го прекръстих. Господи, защо таз душа сирота ми отне? Толкова го обичах, макар да го хоках понякога...

Избърсах сълзите с опакото на ръкава, ама мъката нема кой да избърше. И тъй, с оцелелите от поганската напаст черковните двери запречихме...

* * *

...Пълно, препълнено во черкова с народ, стълпотворение велико. Едни се кръстят и викат.

— Света Богородице, спаси нас!

— Исусе Христе, помилуй ни!

Други стоят като гръмнати и не знаят що да сторят.

На едните намерих по некая христова дума да кажа, ама другите - не слушат, гаче са вече мъртви.

Малко беха третите, дето на нашите момчета помогнаха вратата черковна да залостим и за юнаците сгода да стъквим - от високите прозорци да мерят. За мое удивление, сред тех беше и Мирчо Нотабила.

Чуден човек тоя Мирчо - харен, ама мълчалив. У черкова не ходи, а пръв жълтици за две камбани даде. У Митювата воденица се не вестна, ни клетва закълна, а сам десет пушки пред момчетата стовари. Никой не знаеше що, с никого не хортува. Едни разправяха, че

Родени от светлината

някакъв ага барабар с кадъните изколил и от него му е златото. Други думаха, че хайдушко имане открил. Аз да ви кажа - грех тежък е сторил и мъчи се сега да го изкупи. Ама какъв е - никой не знай...

Сред останалите бе и Минчо чорбаджи. Другите големци още при първата пушка по терлици избегаха, а той - от глупост ли, от срам ли - остана. И все тъй вика.

— Отидохме, по-харно да се предадем...

Окачиха се на прозорците черковни юнаците и почна се стрелба люта. По едно време спреха - нема със що да стрелят. А отвънка викат:

— Предайте се, дорде е време!

Слезнаха момчетата от пусиите и се чудим що да сторим. Толкоз народ, жени и деца, на смърт обрича ли се? Кой тез души клети от ада смертелен да спаси? Господи, дай ми сили!

— Пред вас с Кръста Христов тръгвам! Господ ще ни избави! Вервайте му! - викам им аз.

А Минчо чорбаджи на колене ми паднал и ръка ми целува:

— Вземи ме, попе, за живота си плащам!

Тъй дума, а аз ръката си дръгнах, гаче е усойница проклета.

— Ами ти, Мирчо, не тръгваш ли? - питам нотабила аз учуден, че големец за живота си не плаче, а и стар човек е.

— Стари гарибалдеец се не предава! - отвърща той и сите се учудихме на тея негови думи.

През туй време Петър и Елица, младоженци, се простиха.

— Отивай, Елице, мила моя невесто! - тъй дума Петър - Ази от клетвата народна се не отричам!

Тъй се прегърнаха - млади, хубави, а на мене душата ми за тех плаче...

Костадин Боянов

Отворихме вратите черковни, грабнах кръста Господен и пръв пред върволицата застанах.

— Не стреляйте! Жени и деца миром предаваме се! - викам аз, колкото ми сили държат.

И тръгнахме с мъка страшна към съдбата...

* * *

— Не стреляйте! Предаваме се! - викам аз и войската, наобиколила черковата, се разстъпи, тълпата да пропусне.

И сите от ужас сковани, пребледнели. Деца у майки се притискат, да извикат не смеят.

Не щеш ли - чорбаджи Минко побегна напред и право пред главатаря метани струва.

— Пощадете ми живота, агалар! - тъй дума и кесия тежка подава.

А главатарят Карахасан, в черно облечен, но дважд по-черна душа носи и не посегна на златото. Падна кесията на земята и се разсипаха жълтиците. Кима му с глава той, все едно дума "Вдигни я!"

Наведе се чорбаджията, а турчинът извади ятагана и го посече.

Падна главата на Минчо настрани, а изстиващите му очи - в алтъните гледат, не можах да го спасят.

През туй време назад некаква суматоха настана и се обърнах да видя. Из черковните порти Петър като лъв изскокнал и двамината черкези отзад с нож претрепа.

— Елице! – вика. - Бегай! Душманите кръв са намислили!

Разбуниха се хората. Напред ли, назад ли - не знаят що да сторят.

Тича Елица, целата в бело - самодива съща, към любимия си, сякаш криле са ѝ поникнали. А поганците оружието зареждат.

Родени от светлината

Стигна тя до Петра, прегърнаха се. Няколко пушки изгърмеха и в началото си помислихме, че не са ги умерили.

Кога барутният дим се разсея, паднаха двата влюбени гълъба на земята. Алени рози на булчинската рокля цъфнаха. Странна тишина настана. Дори и турците се стъписаха, такава верна любов несрещнали.

После се окопитиха, заблъскаха с прикладите на пушките и ни обградиха като стадо вълци. Други в отворените черковни порти нахълтаха, останалите мъже да погубят.

По знак на Карахасана двамина черкези ме хванаха и къде него проведоха.

— Пощади ни! Имай страх от Бога! - викам му аз.

— Гледай! Гледай колко верата ви струва! И дали вашият Исус ще ви спаси! - тъй вика агарянинът и на кръста се изплю.

Извадиха башибозуците ятаганите и викат на ужким "Ха!Ха!", че ще ги посекаат. На третото "Ха!" наистина се нахвърлиха.

Стон на ужас и отчаяние извика множеството като един. Тоя вик ме разтърси целия! Господи, дано до твоя небесен престол е долетел! Боже, хвърли гръм връз неверниците погански! Исусе Христе, спаси ни!...

Един душманин хвана Райна за плитките с нея да се погаври. Пищи момичето, а баба ѝ Станка с голи ръце откъм гърба на звяра за врата го души, чедото да спасява. Умре арнаутиът, ама друг като виде що е бабата сторила - със щик между плешките я прободде.

Друг турчин дърпаше бебето от една майка да откъсне. Като виде, че не може, другарят му ръцете ѝ посече. Ръцете ѝ за бебето още вкопчени, не падат. А мученицата майка не посечените си ръце гледа, но рожбата си и падна възнак, светица съща. Господи, в

Костадин Боянов

небесното царство приеми я!

При тея страшни гледки повече не издържах. Разбу-
тах черкезите, дето ме държаха, вдигнах кръста и викнах:

— Зверове! Изчадия юдови! Проклинам ви с цело-
то си сърце! Анатема! Анатема! Ана...

Писькът на ятагана посече последната дума...

* * *

Издигат се пламъците черковни и с тех душата ми се уема нагоре към Светлината. И страшна вина гори в мене - толкова люде с Кръста Господен изведох да спася, а сите погинаха.

Прости ми, Боже, че земните и небесни дела така сме-
сих в мене! Че търсех телесното, а не духовно спасение. Че
търсех чудо да сториш, а то чудото - в сърцата ни било.

Но не в твое ли име се закълнахме? Не в твое ли
име вяра и род бранихме? Не в твое ли име ги поведох
спасение да дирят?

Ако е малко била верата ми да ги спася, накажи ме,
Господи, в геената огнена! Ако ли в тебе неверно съм
уповал и не разбрал божиите знамения, осъди ме!

Ето - напреде се види златната светлина. Като стиг-
на до нея, пред Съдното ти Око, ще падна ничком и ще
се моля с цялото си същество.

Господи, спаси душите на тези мъченици! Светлите
им души благослови под небесния си престол!

Костите им ще потънат в земята, а кръвта им дър-
весата ще поемнат. И нема кой да разкаже подвига им
свещен.

Затова, Боже, в ангелските скрижали изпиши с ог-
нени букви спомена за тях на небесата!

И нека потомци с чисти сърца истината да подирят
и се поклонят пред светия им завет!

Амин!

Душите на мъчениците:

Този разказ се основава на предание за клането, станало в село Смоляновци, област Монтана – Чипровското въстание. Никой не знае кои са загиналите, но техните души изплуваха пред мен, изписани в скрижалите на небесата...

ЕПИЛОГ

Толкова образи.

Толкова съдби.

Толкова мисли и чувства недоизречени.

Покаях ли се за греховете?

Поучих ли се от върховете?

Разсъдих ли стореното и недовършеното?

Дух от Светлина

във скрижалите на времето.

Думи от огън,

родени от Светлината...

Амин

СЪДЪРЖАНИЕ

Шепотът на времето.....	3
Пролог.....	5
Дъщерята на Зората.....	7
Рахнав.....	15
Неназованите.....	21
Вехойня.....	33
Сара.....	39
Плащеницата.....	43
Златицата.....	65
Легенда за съдбовното дърво.....	71
Шалът на посветения.....	77
Иконата.....	107
Изповедта на изповедника.....	109
Изписано на небесата.....	115
Епилог.....	130

Костадин Боянов

Родени от светлината

Костадин Боянов

разкази

© Издател – Фондация „Буквите“

© Редактор - Камелия Иванова

www.bukvite.bg